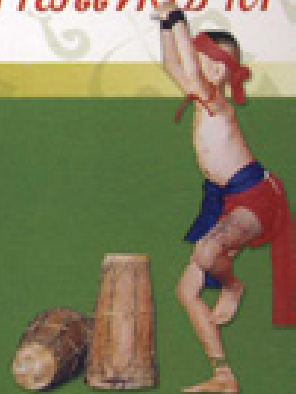

ศิลปวัฒนธรรม
พาเพลิน
ในเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

HN49.C6
ป234ค
2547

ศิลปวัฒนธรรม

พาเพลิน

ในเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

ศิลปวัฒนธรรม
พาเพลิน
ในเวทีสหประชาชาติ

จัดพิมพ์โดย
สนับสนุนโดย

สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.)
สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.),
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.)
กระทรวงสาธารณสุข

ถอดบทเรียนโดย

เครือข่ายสร้างสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช
(บัญชา พงษ์พานิช, สุมาลี อุทมนิกมันท์ และไพโรจน์ สิงนัน)

บรรณาธิการ

ปิติพร จันทรัตน์ ณ อุรุยา, พลินี ศรีมสินธิ์

พิมพ์ครั้งที่ 1

พฤษภาคม พ.ศ. 2547

จำนวน

3,000 เล่ม

ออกแบบรูปเล่ม

อิน-จัน อาร์ตกรุ๊ป โทร. 01-348-4486

พิมพ์ที่

21 เซ็นจูรี

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ปิติพร จันทรัตน์ ณ อุรุยา

ศิลปวัฒนธรรมภาคพื้น ในเวทีสหประชาชาติ --บทสรุป : สำนักงานปฏิรูป
ระบบสุขภาพแห่งชาติ, 2547.

72 หน้า

1. การประเมิน 2. ความเป็นอยู่และประเพณี 1. พลินี ศรีมสินธิ์, ผู้มีส่วนร่วม

II. ชื่อเรื่อง

394.3

ISBN 974-92169-4-6

สารบัญ

ฉบับนี้

- จุดคิดเริ่ม..... 7
- “นาร่อง” ที่เมืองคอน..... 9
- เปิดศักราช
 - “สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ 2546”..... 10
- ต่อยอดใน
 - “สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ 2546”..... 26
- เปิดฉากเวทีสมัชชาฯ ปีสอง
 - “ทำได้จริงหรือ”..... 37
- ขมวดปม..... 55
- ภาคผนวก..... 59
 - แดกหน่อสมัชชาอนุภูมิภาค..... 60
 - สู่ “สมัชชาสุขภาพเมืองคอน”..... 61
 - เหตุเกิดที่ “บางขัน”..... 62
 - ส่งท้าย “สมัชชาสุขภาพเมืองคอน”..... 68

คำนำ

คือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พาเพลิน

สุขภาพ คือ สุขภาวะ อันเป็นเรื่องที่สอดแทรกอยู่ในทุกเรื่อง ทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม สุขภาพไม่ใช่แค่เรื่องการแพทย์ การสาธารณสุข มดหมอพยาบาลเท่านั้น

สมัชชาสุขภาพ คือ กระบวนการที่เปิดให้ทุกคนทุกฝ่ายในสังคมได้เข้ามาคิด ร่วมกันฟังด้วยกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกันอย่างสร้างสรรค์และกัลยาณมิตร เพื่อให้คน และสังคมมีสุขภาวะ สมัชชาสุขภาพไม่ใช่แค่เวทีวิชาการ ไม่ใช่แค่รูปแบบการจัดประชุมแบบต่างๆ ไร่

ศิลปวัฒนธรรม เป็นเรื่องนามธรรม เป็นเรื่องที่ไม่เหมือนกับสุตρυยา วิธีผ่าตัด หรือผลการตรวจโรคด้วยวิทยาศาสตร์การแพทย์ แต่ศิลปวัฒนธรรมเป็นหนึ่งในวิถีชีวิต ชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสุขภาพหรือสุขภาคนั้นเอง

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ 2-3 ปีที่ผ่านมา ได้เกิดนวัตกรรมการนำเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมเข้ามาผนวกกับกระบวนการขับเคลื่อนเรื่องสุขภาพแนวใหม่ในรูปแบบการคิดกันไป - ทำกันไป - เรียนรู้กันไปไม่หยุดนิ่ง

ปรากฏการณ์นี้มี**คุณหมอปัญญา พงษ์พานิช** หมอใจดีผู้มีศิลปวัฒนธรรมและความดีงามอยู่ในจิตวิญญาณเป็นหัวใจและหัวใจที่สำคัญ ร่วมกับเพื่อนพี่น้องที่อีกจำนวนหนึ่ง

หนังสือเล่มนี้เป็นการเก็บเกี่ยวประสบการณ์เหล่านั้นเพื่อไว้**สานสร้างเป็นปัญญา** แล้วช่วยกันพัฒนาให้ก้าวไกล อันเป็นการร่วมกันสร้างสุขภาวะในอีกมิติหนึ่งนั่นเอง

สปส.

พฤษภาคม 2547

ศิลปวัฒนธรรม พลาเพลลิน ในเวทีสหประชาชาติสุขภาพแห่งชาติ

ต้นแบบบูรณาการศิลปวัฒนธรรมสู่งานประชุมระดับชาติ

จุดคิดเริ่ม

ก่อนหน้าที่สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) จะริเริ่มจัดเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งแรกเมื่อปี 2545 ประเด็นที่นำมากถกเถียงกันมากที่สุดสำหรับการจัดงานใหญ่ระดับนี้คือ รูปแบบในการผ่านทေး

ทำอย่างไรถึงจะไม่ให้บรรยากาศของสมัชชาสุขภาพเต็มไปด้วยความน่าเบื่อหน่าย เหมือนกับงานเสวนาแนวเชิงวิชาการทั่วไป?

ทำอย่างไรถึงจะให้สมัชชาสุขภาพเข้าถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนจากทุกภาคส่วนมากที่สุด?

ทำอย่างไรถึงจะให้สมาชิกสภาภาพเป็นตัวสะท้อนถึงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่
ซึ่งเชื่อมโยงกันได้กับประเด็นที่ต้องการนำเสนอเรื่อง "สุขภาพ" ตามกรอบความคิดใหม่?

แนวคิดในการนำ "ศิลปวัฒนธรรม" และ "การละเล่น" มาผสมเข้ากับการจัด
สมาชิกสภาภาพแห่งชาติในปี 2545 ได้รับจุดประกายแนวคิดมาจากเวทีสมาชิกสภาภาพใน
ระดับภูมิภาค ที่นำการละเล่นและศิลปวัฒนธรรมมาเป็นส่วนแปร่งแต่งในพิธีเปิดและปิด
การเพิ่มสีสันให้กับงานด้วยการจัดลานละเล่นพื้นบ้าน โดยมีการแต่งแต้มเนื้อหาสาระที่
สอดคล้องกับการประชุมสมาชิกสภาภาพในแต่ละพื้นที่ หรือในบางเวทีก็นำกิจกรรมการ
ละเล่นพื้นบ้านในรูปแบบต่างๆ มาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาเชิงวิชาการไปด้วยเลยก็มี

อย่างไรก็ตามรูปแบบการนำเสนอดังกล่าว แม้จะเป็นความคิดและความพยายาม
ที่ดี แต่บรรยากาศยังคงดูไม่กลมกลืน เนื่องจากขาดการร้อยเรียงและเชื่อมโยงระหว่าง
ส่วนที่เป็นภาคการละเล่นกับเนื้อหาสาระในการพูดคุยในเวทีสมาชิกสภาภาพแต่ละแห่ง

“นาร์อง” ที่เวียงคอน

ในฐานะที่ผมได้รับการชักชวนให้เป็นคณะกรรมการจัดประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ประกอบกับช่วงเวลาดังกล่าวผมได้เข้าไปร่วมรับผิดชอบจัดเวทีสมัชชาสุขภาพจังหวัด นครศรีธรรมราชเมื่อปี 2545 ผมจึงได้ทดลองนำแนวคิดที่ว่านี้หารือร่วมกับภาคีเครือข่าย ที่นครศรีธรรมราช จนได้เริ่มนำร่องกันที่นั่นในปีนั้นทันที

ผมวางแผนเริ่มแรกด้วยการสร้างบรรยากาศในพิธีเปิดให้มีความแปลกใหม่ เปลี่ยนแปลงเนื้อหาพร้อมๆ กับเพิ่มเติมสีสันให้ผิดแปลกไปจากพิธีเปิดแบบเดิมๆ ที่เน้นความเป็นพิธีการ

จากการเกริ่นนำเข้าสู่งานสมัชชาสุขภาพโดยพิธีกร ผมตัดสินใจฉีกแนวด้วยการ นำ “หนังตะลุง” ซึ่งเป็นการละเล่นพื้นบ้านชาวปักษ์ใต้มาประยุกต์ให้เป็น “หนังตะลุงคน” พร้อมกับใช้ตัวละครของหนังตะลุงคือ “ไฉ่ต่ง” กับ “ทงนุ้ย” มาเป็นพิธีกรไปในตัว

ปรากฏว่าพิธีกรคู่ขวัญคู่ใหม่ของผมที่รับบทโดยนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย ลัยลักษณ์สามารถเรียกบรรยากาศสนุกสนานและเสียงฮาจากผู้ชมได้ดีเกินคาด

เพียงแค่ “ร้อง” และ “เล่น” เสร็จจากเวที พร้อมกับลีลาพาเข้าเรื่อง โดยไม่ต้องเสียเวลากับการกล่าวรายงานซีเจงอะไรอีก

เรียกได้ว่าเป็นทั้งการละเล่นใหม่โรจ เรียกคน ขึ้นเจงบอกกล่าววัตถุประสงค์การจัด สมัชชาสุขภาพ เสริมสร้างบรรยากาศ หลอมรวม และกระตุ้นให้สมาชิกสมัชชาสุขภาพ นักสุขภาพที่จะอยู่ร่วมสมัชชาสุขภาพตลอดทั้งวัน

จริงๆ แล้วผมเองก็ไม่ได้คิดว่าการจัดสมัชชาสุขภาพครั้งนั้นได้ผลที่ดีเกินคาด ถ้าไม่เพราะเหตุบังเอิญว่าคู่มืออย่างพล จินดาวัลณะ ผู้อำนวยการสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ ได้ไปร่วมสังเกตการณ์งานสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราชเข้าพอดี

ช่วงเวลาเดียวกันนั้นเอง สปรส.ก็กำลังหาทริคกรรมหลอมรวมความคิดในการจัด เวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ คู่มืออย่างพลจึงแย่งปากขอให้ผมนำไปเสนอ เพราะคงเห็นว่า “เข้าท่า” กว่าหลอมรวมบรรยากาศที่เคยทำกันมา

นับจากนั้น ผมจึงถูกมัดมือชกให้เข้าเป็นคณะกรรมการด้านพิธีการสำหรับพิธีเปิด

และเปิด รวมถึงการจัดกิจกรรม “ลานสมัชชา” ที่นำเอาจุดขายทางศิลปวัฒนธรรมและการละเล่นพื้นบ้าน มาเป็นตัวสร้างสีสันบรรยากาศให้กับสมัชชาสุขภาพแห่งชาติปี 2545 ทั้งในลานสมัชชา พิธีเปิด และพิธีปิด

เปิดศักราช

“สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ 2545”

ฉันจะถูกเลือกให้เป็นคณะทำงานด้านพิธีการทั้งหมด รวมถึงการจัดกิจกรรม “ลานสมัชชา” แต่เนื่องจากนี่เป็นปีแรกที่เริ่มจัดเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ คณะทำงานจึงเลือกที่จะว่าจ้างบริษัทรับจัดงาน (Organizer) ให้เข้ามารับผิดชอบงานทั้งหมด

พวกเราทั้งหมดได้ร่วมกันจัดวางรูปแบบงานตลอดรายการอย่างละเอียด ซึ่งแน่นอนว่าเป็นรูปแบบที่สอดคล้องศิลปวัฒนธรรมและการละเล่นพื้นบ้านเข้าไว้อย่างกลมกลืนทุกช่วงทุกตอน นับตั้งแต่เริ่มเข้าสู่บริเวณงาน พิธีเปิด จนถึงพิธีปิด เรียกได้ว่าเต็มไปด้วยสีสันบรรยากาศที่น่าประทับใจตลอดงาน

เริ่มจากการสร้างความประทับใจให้กับสมาชิกสมัชชาสุขภาพหลักจากวินาทีแรกที่เดินเข้าสู่บริเวณงานที่ขึ้นหนึ่ง ศูนย์การประชุมไบเทค บางนา ด้วยบรรยากาศการต้อนรับที่ไม่ว่างเว้นจากเด็กๆ ที่ทำหน้าที่เสมือนทูตสุขภาพเดินนำเข้าสู่ลานสมัชชา ซึ่งมีชั้นพานบายศรีตั้งไว้คอยท่าเพื่อให้พร้อมอวยุโสจากล้านนาให้การต้อนรับอย่างอบอุ่นอีกขึ้นหนึ่ง ด้วยการใช้คำยอติบทำพิธี **"สู่ขวัญ"** ตามแบบฉบับล้านนา

รายการบนบริเวณนั้นเต็มไปด้วย **"ขุมลอมพ่างจำลอง"** ถึง 9 ขุม โดยมีการจัดแสดงกิจกรรมและนิทรรศการสร้างเสริมสุขภาพจากชุมชนท้องถิ่นต่างๆ ทั่วประเทศ 8 ขุม และอีกหนึ่งขุมสำหรับ **"สถียรธรรมสถาน"** ซึ่งมาร่วมจัดกิจกรรมอันหลากหลายเพื่อแสดงถึงสุขภาพทางจิตวิญญาณ

ตั้งใจให้สูงเด่นเป็นสง่า สะดุดตาแก่สมาชิก
 สมาชิกสุขภาพ เห็นจะเป็น "กำแพงภาพต้นธรรมบุญ
 สุขภาพของคนไทย" ที่ออกแบบ "(ร่าง) พระราช-
 บัญญัติสุขภาพแห่งชาติ" ให้เป็นรูปต้นไม้ขนาดใหญ่
 ที่แตกกิ่งก้านสาขาออกไปหลากหลายหมวดมาตรา
 พร้อมกับเชิญชวนให้ชาว
 สมาชิกสมาชิกสุขภาพ
 เลือกติดสติ๊กเกอร์สนับ-
 สนุนมาตราที่ตัวเองสนใจ
 ได้ตามใจชอบ ถือเป็น
 รูปแบบหนึ่งของการทำ
 ประชาชนที่นำเสนอใจไม่น้อยทีเดียว

ส่วนที่อีกอย่างหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของการจัดงานในฉบับนี้ คือการกันพื้นที่ส่วนหนึ่ง
 สำหรับจัดกิจกรรมของเด็กๆ ในชื่อ "ลานสมาชิกเด็ก"

ถือเป็นแนวคิดที่ให้เด็กได้มีเวทีในการสะท้อนความสุขแบบเด็กๆ ออกมาในรูปแบบ “กำแพงภาพ” ได้อย่างกล้าหาญและไม่อาย

หลังจากตื่นตาตื่นใจไปกับบรรยากาศที่เป็นกันเอง สนุกสนานครึกครื้นที่บริเวณสถานสมัชชาชั้นหนึ่งแล้ว บันไดเลื่อนก็พร้อมเป็นพาหนะนำสมาชิกสมัชชาสุขภาพเข้าไปสู่ความแปลกใหม่ของพิธีการภายในห้องประชุม บริเวณชั้นสองของศูนย์การประชุมไบเทค บางนา

เราเริ่มเปิดฉากพิธีการด้วยการฉายวิดีโอที่แสนที่สุด "บนเส้นทางสู่สุขภาวะ" เพื่อนำเข้าสู่เนื้อหาในการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ 2545 จากนั้นเริ่มทอล์กด้วย "พิธีเปิด" รูปแบบใหม่ด้วยการใช้ "ห้องตะลุงคน"

"ไอ้ต่ง-ทญุ๋ม-น้องนางแก้วมณี" สามพิธีกรสมัครเล่น พวกเขาคิดกันออกมาจากหลังเวทีตามจังหวะเป็กลองของหนังตะลุง ก่อนจะเริ่มบ่นเรื่อง บทสนทนา และบทเจรจาที่ไหลลื่นตามสถานการณ์

น้องมณี : ฮวลีตี้คะ ที่ต่ง พี่ทญุ๋ม

ทญุ๋ม : ฮ่าว ฮวลีตี้ น้องมณี

ไอ้ต่ง : ฮวลีตี้ครับ น้องมณีคนสวย

ทญุ๋ม : เฮาแล้วทญุ๋มจะไอ้ต่ง พอเห็นต๋าวๆ สวยๆ แล้วไม่ได้เิน
เพลงกลางที่เินมาที่นี้

ไอ้ต่ง : แล้วมึงอี ไชยภูมิ ถึงว่า ดูจะไม่ท่ล่อ แต่ถูกที่หน้าฮวลีตี้ว๊อ

ทญุ๋ม : ไอ้ฮะ หน้าฮวลีตี้เอนั้น คั้นนีนนีนหน้าฮวลีตี้เอนั้นแล้วเห็นว่าเป็นเด็กกวงกตท่ล่อ

ไฮ้เทิง : ไฮ้เทิง! แล้วมึงไปผู้เทอ ว่ากูนี้เส็กกรุงเทพราก่อน
ทญ่ื้อย : เส็กกรุงเทพไฮ้โทร เห็นพาวุฒาตมิชชาที่ศูนย์ไบเทค แต่พาวุฒึ่งวณตอ
ไปโงมโงมเมืองชดบุรีแล้ว... (ฮา) แล้วนี่มันเส็กกรุงเทพไฮ้โทรแล้ว

ฯลฯ

สถานที่ของพิธีกร นอกจากจะอยู่ที่การโอภาปราศรัยในเสโตศัพท์หนึ่งตะลุงแล้ว ยังอยู่ที่
ความสามารถเฉพาะตัวและลูกเล่นในการหักท่าย หยอกล้อ และกระเซ้าเย้าหยอผู้ชม
จนอมยิ้มแก้มแทบปริ

ไม่ว่าจะเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข “คุณสุดาวิรัตน์ เกตุราพันธ์”
ที่มักนั่งเป็นประธานเปิดงาน...

ไอ้เต่ง : คนอีตานีไปตวัน... (๒๑)
 ทูมุย : คนใต้ไม่มีพ่อตวัน
 นื่องมณี : คนกลางบ้านเมืองมณีไม่มีพ่อ... (๒๑)
 ทูมุย : ช่วยอกมือหน่ออเทวอ
 ไอ้เต่ง : บ๊อซื่อ แม่ซื่อ มาโธบ่ตวัน
 ทูมุย : ไ้... ที่เห็นอยู่หน้าบ่? ะ ที่หน่ออมือ ตมนั้นนะ ตมนั้นที่หน่ออมือ... (๒๑)
 ที่หน่ออตุลาวิธนะมีอัน... (๒๑-๓๖มื่อ)
 ไอ้เต่ง : ไ้ฮือ โบทไม้โบทมือ เซ วันนีได้ตุลตึงตึงทงยามแฉฉับตือ
 ทูมุย : สวอจ้ง สวอจ้ง ยังนี่น่าให้เป็นแนวเอกทึงตึงมากท่าเป็นรัฐมนตวัน
 นื่องมณี : ฮ้าว ถ้าจ้งนื่องมณีก็สทงานฮือละนื่อ ไ้ส่ตึงตึงทงมือมกกับนะนี่
 ทูมุย : แสไม่พวือทวอก คุณตุลาวิธนะ ทั้งสวอ ทั้งมีบารมี... (๒๑)

๖๓๖

คุณพ่อ "สม พริ่งพวงแก้ว" ก็ถูกรางวัลที่หนึ่งไปกับเขาด้วยเหิมๆ

ทูมุย : เขาทะเลาะ? นื่องมณี
 นื่องมณี : อ... (๒๑)
 ทูมุย : ถ้าตุลตึงตึงตึงตึง ผู้หญิงชอบผู้ชายตึงตึงตึงตึงเป็นอันไ้บั้งตึง
 นื่องมณี : ไ้ สำหรับนื่องมณี ส่องชอบผู้ชายที่พิตบึง แฉฉับ
 นื่องมณี : ไ้ ส่องชอบผู้ชายที่พิตบึง แฉฉับ... (๒๑) ทำนฮาดุตั้ง ๕๐ ปี แล้ว
 ยังพิตบึง ผู้ชายส่องอย่างนี้ นื่องมณีอฮากจะไ้ที่ที่เท่ง ที่ทูมุย
 เป็นอย่างทำนุ้ตึงบั้ง แล้วนื่องมณีจะไปอยู่บ้านส่อง... (๒๑)

๖๓๗

“แมชชีกันสนีย์” ก็พลอยฟ้าพลอยฝนโดนทางเลขไปด้วย เช่นเดียวกับผู้ชมคนอื่นๆ
ที่ถูกเหน็บแนมขำขันฮากันต๋วม

- ไอ้เต่ง : เธอ แสดงว่านี่ เวลามานะ มาแล้วต้องช่วยกันออกความคิดเห็นมัน
ไม่ใช่มันนิ่งกันเปล่าๆ... (ฮา)
- ทญุ่ย : เต่ง ตะกี้บ่าวได้บัตระด้วย
- น้องมณี : บัตระอะไร บัตระอะไร
- ทญุ่ย : ไม่รู้บัตระอะไร แต่ชอบที่สุดคืออุบ่ของอาหาร... (ฮา) แต่อย่างสิมันะพี่นี่น้อง
มากินแล้วนะก็ติดติดกเกาะวโหวตนะ ต้องโหวตกันด้วยนะ
ไม่ใช่โหวตทั้งหมด ต้องมีกันเป็นจุดๆ แล้วแสดงความคิดเห็นจุดไหน
ก็ไปติดที่จุดนั้น ไม่ใช่ไปโหวตเบอร์เขาไปฝากเมืองที่บ้านอีกนะ... (ฮา)
-
- ไอ้เต่ง : เขาทะเล ไม่ใช่มาแต่ปู่ผม คุณพี่นี่ไอ้ แมชชีกันสนีย์ก็มา
ผู้แทนคนพิการ คุณแดงค์อยู่ไหน เห็นว่าไม่มา
- ทญุ่ย : เมื่อก่อนที่เมื่อก่อนหลายคนนะ ตอนภาพดีต้องสว่างหลาย 7 มิติ
เขาบอกว่า 3 มิติ เกย์อัญญา
- น้องมณี : 3 เกย์อัญญา... (ฮา)
-

เรียกได้ว่าเป็นพิธีเปิดที่ “ครบเครื่อง” ได้ทั้งความสนุกสนานและบทสรุปถึงเนื้อหา
สาระที่เตรียมไว้สำหรับการพูดคุยในวงษ์ชาสุภาพแห่งชาติครั้งนี้ จนคุณใหญ่ลย์ วัฒนศิริ-
ธรรม ประธานคณะกรรมการจัดงานสมัชชาสุภาพแห่งชาติ ถึงกับออกปากเย้าว่า
แทบไม่เหลือเนื้อหาอะไรให้ต้องขี้แจงอีกแล้ว

เสร็จจากพิธีเปิด ก็เริ่มเข้าสู่บรรยากาศสมัชชาสุขภาพกันต่อทันที

แต่เนื่องจากประเด็นที่ต้องการนำเสนอในเวทีสมัชชาสุขภาพ มีหัวข้อที่น่าสนใจอยู่หลายเรื่อง เราจึงจัดให้มีการแยกห้องแยกประเด็น เพื่อให้การระดมความเห็นเป็นไปอย่างทั่วถึงและได้อรรถรส

ดังนั้นสิ่งที่คณะทำงานเน้นเป็นพิเศษก็คือตรงที่ความพยายามจัดให้บรรยากาศการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นไปอย่างผ่อนคลาย

กิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านได้ถูกนำไปสอดแทรกไว้ในบางช่วงบางตอนของการระดมสมองในบางห้อง

ไม่เพียงแค่นั้น การละเล่นเหล่านี้ยังได้ผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนกันออกมาเล่นที่บริเวณสถานสมัชชาที่อยู่บริเวณชั้นล่างเป็นระยะๆ ไม่ว่าจะเป็น “ทอดแหมอด้ง”, “พม่าทะเลง”, “รำโนนราห์”, “รำเซ็งรำฟ้อน” ฯลฯ นับว่าเป็นส่วนเติมให้บรรยากาศเต็มไปด้วยความสนุกสนานรื่นเริงได้มากกว่าที่เคย

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ 2545 ดำเนินมาจนกระทั่งถึงพิธีปิดในช่วงท้ายของวันที่สองของงาน จะว่าไปแล้วพิธีปิดออกจะมีความสลับซับซ้อนอยู่บ้าง เพราะคณะทำงาน

ภาพแสดงละครเวที

ต้องการนำเสนอสาระสรุปจากที่ประชุมสมัชชาสุขภาพต่อนายกรัฐมนตรีด้วยกิจกรรมทางศิลปะวัฒนธรรม การละเล่นที่เป็นตัวแทนจากทุกภาค

ตามสคริปต์ที่เราวางไว้ ทัศนีย์ พ.ศ.ท.ทักฉิน ชินวีศร นายกรัฐมนตรี เดินเข้ามาภายในห้องประชุมพร้อมกับลงมั่งที่เก้าอี้รับรองด้านหน้าเวที

“พ่อและแม่เพลงน้อย” สมักรเล่น จากกลุ่มแม่บ้านอำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ในฐานะตัวแทนภาคกลาง ก็ออกมาบอกเล่าเรื่อง “ไม่สุข” ที่คนในชนบทร่วมกันหากทางออก โดยมี “นางหนึ่งตะลุงคน” มาผสมโรงด้วยเป็นคำแรกในทันที

เฮ้อ... สิบนิ้วตำนิ้วกราบที่เมือง	ทั่วถิ่นเมืองทองแผ่นดินไทย
มาพึ่งแม่เพลงมือฉมังใครเล่น	ถ้าไม่ใช่ไม้ไผ่ต้นต้องกราบขอภ้อ
จากกลุ่มสตรีเมืองก็สุพรรณ	ถ้าเรื่องเกษตรปลอดสารทำนึ่งหลาย
โปรดฟังสักนิดสะกิดกันหน่อย	มันรับประกันชีวาทนทาน
โปรดหัวนึ่งทรวงคนคิดในเคียน	ใจที่นยาชื้อนเวียนลำไต้
เพราะทำเกษตรไม่ปลอดสาร	แล้วนำมารับประทานกันไซ้ใหม่
เฮ้อเฮ้อ ฮา ฮา ฮา ฮา ฮา ทนอแม่	

เฮ้อ... ทำเกษตรปลอดสารทุกชนิด
ประชาชนนับประสาถูกหลอกลวง
หันมาดูแลสิ่งแวดล้อม
ทั้งโรงงานโรงสีปล่อยน้ำเสีย
อีกทั้งบนฟ้ามีการทดสอบ
มาถึงพวกเราช่วยเร่งรัด
มาร่วมพลังกันทั่วทิศ
ได้ร่วมกันมาตั้งหลายเวที
เฮ้อฮา เฮ้อฮา ฮา ฮา ฮา ฮา หนอยแม่

เฮ้อ... สืบเนื่องเกษตรกรรบบกรบกรวน
อีกทั้งพยาบาทท่านคุณหมอ
รวมทั้งพวกท้องที่เมืองที่มา
ส่งเสริม พ.ร.บ.ด้านสุขภาพ
กรวนเวียนท่านนายกัฐมนตรี
เฮ้อฮา เฮ้อฮา ฮา ฮา ฮา ฮา หนอยแม่

ต้องฆ่าเมียโรงชีวิตด้วยจิตใจ
ต้องฆ่าถึงพวกเขาให้ปลอดมลพิษ
เสียทองไปพร้อมท่านทั้งหลาย
ตลอดจนฆ่าปลาเพื่อพากันดื่มตาย
สวีเดนพิชก็ไม้พลาทอนขึ้นไป
ตั้งจิตจะจงคงสมใจ
เพื่อสุขภาพชีวิตของคนไทย
สักประมาณสองปีเห็นจะได้

ท่านผู้นำรัฐบาลโปรตริณิจนัย
ช่วยส่งเสริม พ.ร.บ.เกินดีใหม่
ลุงบ้านนี้เอาคุณน้ำคุณนาย
สืบเนื่องกรรบบกรบกรวน
ช่วยดูแลทุนกินะเป็นไว

จากนั้น “คณะหมอลำแคน” จากอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัด
ปราจีนบุรีก็ออกมาร้องรำทำเพลงในทันที โดยมีเนื้อหาสาระว่าชาวสมัชชาได้รวบรวมความคิด
จนเป็นร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ ขอพ่อใหญ่นำไปผลักดันต่อจนผ่านสภามาให้
เขาใช้เป็นธรรมนูญสุขภาพของคนไทยทั้งชาติด้วย

ไอเอ...ละหนอ... นางเออ

อินจันมือของกราบสวัสดิ์คณะผู้ทำผู้ใหญ่

มี ๗พัน๗ นอกบุญนาศรี พ่อใหญ่ที่กษัตริย์ อินวิตร

ไอเอ...ละเอ้อ..... ไอเอ...

มีอันนี้ เวลาคือเวลาให้เกียรติมาเป็นประธานในงานเปิดตัวธรรมนูญสุขภาพแห่งชาติ
อินจันมือ ในนามตัวแทนหมู่เฮาทั้งหลายนี้ บ่มีกัซซิดความกวดจากนอก
พ่อใหญ่ในเอ

ก่าซิดเอ่ากวาง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ไอเอ นี้ละที่เข็ดมา ๒ ปีกว่า

ไอเอ... ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาตินี้ก่าซิดมาได้เป็นมือนี้ผ่านมา ๒ ปีกว่า
ละที่ผลลงความคิดเห็นของไทยเฮาเกือบทุกจังหวัด

บ่อเอ้อบละ ทุกจังหวัดเออ... (ฮา)

ไอเอ... ก็ซิดเอ่าก่าซิดเห็นผ่านคณะรัฐมนตรีผู้กระบวนานิติบัญญัติ
เฮาออกมาเป็นกฎหมายต่อไป

ไอเอ...ละหนอ... นางเออ

นอกจากนั้นแล้ว ไทยเฮาหมู่สมัชชาสุขภาพแห่งชาตินี้ ขอซิดร่วมผลักดัน
แล้วก็ซิดเริ่มต้นซิด ให้เป็นธรรมนูญสุขภาพของชีวิตหมู่เฮาผู้ทั้งหลาย
นี่นางเออ...

ไอเอ...ขอบอกก่าถ้าอินใจที่ ๗พัน๗ พ่อใหญ่ที่กษัตริย์ อินวิตร เข็ดบ่ได้

ก็ให้บอกหมู่สมัชชาสุขภาพแห่งชาตินี้... (ฮา)

จะเป็นพระคุณเอออย่างหลาย นางเออ

เฮ้! แคนซวด ซวด.....

ยังไม่ทันที่คณะหมอลำคนจะทยอยกลับเข้าไปด้านหลังเวที “คณะพญิงตะลุง” ชาวบ้านทุ่งหวัง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา นำโดยผู้สูงอายุที่วัยเลย 70 ปี ก็ออกมาสร้างบรรยากาศคึกคักที่ทรวงของนายกรัฐมนตรีนั่งท่า พ.ร.บ. สุภาพแห่งชาติให้สำเร็จ

ออ..... ของงามแล้วแหละชาวไทอเวาฮอย
 ที่นี่องทั้งหลายที่ได้มาร่วมงาน
 ประกาศศรัทธาชีวิตชาวไทย
 ชุมภาพรอันต์เพราะมีเสรีภาพ
 ที่จึงพวกเราคิดว่าเจ้าระวัง
 พ.ร.บ.สุภาพพรอผ่านสมา
 ผ่างท่านนายกไว้ได้เป็นกรบ้าน
 เส็กเขวอชนนึ่งหญิงและชาย
 รองท่านธานแต่่ออ่าได้ไว้ฮวี
 วัปคำไว้ไว้ภาคประชาชน..... นากอเฮอ.....

พร้อมใจประสานคิดการเรื่องใหญ่
 ให้ท่านผู้ใหญ่ขอตัวรับฟัง
 เดินไปข้างหน้าไม่ยอมถ่วงหลัง
 เหมือนชาวทุ่งหวังที่เรากำมาตั้งนาน
 เววอเวลาคอยท่าไว้ให้ผ่าน
 รั้งเห็นสุดถูกทนายก็จัดการรักที่
 ผ่างมีผ่างใจไว้ไว้กับเวี้องนี้
 ออ.. จอกรวนเรือนธัญท่านนายกรัฐมนตรีน

จากนั้นไต่เต้ากับบทนำ "ตะลุงคน" จากนครศรีธรรมราช ทำหน้าที่ยกแม่ประทวย มาตั้งแล้วประกาศเชิญภยกรัชมงคลขึ้นรับรางวัล.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติจากนักเรียนตัวน้อยๆ ที่จะเจริญเติบโตขึ้นท่ามกลางสุขภาพที่สมบูรณ์แบบตามที่รางวัล.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ฉบับนี้มีบัญญัติไว้

และแล้วความสำเร็จของการจัดงานสมัชชาสุขภาพในปีนี้ก็สร้างความประทับใจ ผู้ชมได้อย่างสิ้นเชิง เพราะประเด็นสำคัญอยู่ตรงที่ "คำมั่นสัญญา" ที่นายกรัฐมนตรีให้ไว้ หลายช่วงหลายตอนท่ามกลางมหาชนนับพันในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ. 2545 ว่าพร้อมจะ สนับสนุนและผลักดันให้พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติมีผลบังคับใช้

"...ผมเดินเข้ามาเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ได้เห็นบรรยากาศอันอบอุ่น ได้ดูการ แสดงซึ่งเป็นเสมือนตัวแทนของประชาชนทั่วประเทศที่มา ทำงานเรื่องสุขภาพร่วมกัน ผมรู้สึกประทับใจและทราบดีว่า เรื่องนี้ได้มีการกระทำมาอย่างต่อเนื่อง... จนเป็น "ธรรมบัญญัติสุขภาพของคนไทย" จะไร่วิรัฐบาลผลักดันเป็น พ.ร.บ.สุขภาพ แห่งชาติ ฉะนั้นเมื่อเป็นความปรารถนาของประชาชนอยากจะมี พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ เพื่อจะทำให้เรื่องของสุขภาพแห่งชาติ ไม่ได้เป็นเรื่องของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือเป็นเรื่องของรัฐเท่านั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ในฐานะที่ผมเป็นรัฐบาล ผมมีหน้าที่ที่

จะต้องทำตามความปรารถนาของคนส่วนใหญ่ เพื่อคนส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้นเรื่องนี้รัฐบาลจะรับเข้าไปสู่กระบวนการพิจารณา และกระบวนการนิติบัญญัติต่อไป.....

อย่างไรก็ตามเราก็คงเห็นตรงกันนะครับว่า เรื่องการปฏิรูประบบสุขภาพไม่ใช่เพียงแค่ ออกกฎหมาย พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติให้สำเร็จเท่านั้น หากแต่ความสำคัญที่ยิ่งใหญ่อยู่ที่การรวมพลังของคนไทย ปฏิรูปความคิด และวิถีชีวิต เพื่อร่วมส่งเสริมสุขภาพด้วยกันอย่างจริงจัง การปฏิรูปจึงจะบรรลุผลสำเร็จ...."

ส่งท้ายพิธีเปิด เรายังเตรียมทีเด็ดไว้สร้างความประทับใจไม่รู้ลืมให้กับสมาชิกสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ด้วยการแสดงว่าเพื่อนของ "คณะช่างพืชนก่ายลาช" ด้วยลีลาว่าเพื่อนในจังหวัดสุภานานะว่าใจอย่างไม่เคยเห็นมาก่อน

พิธีเปิดในปีนี้จะลงด้วยบรรยากาศเป็นกันเองของนายกรัฐมนตรี ที่เดินแจกจ่าย "ร่างพ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ" ฉบับจั่ว พร้อมทั้งหมวกของโครงการ "รวมพลังสร้างสุขภาพ ตามรอยพระยุคลบาท" ที่มาเปิดตัว

โครงการในพิธีเปิดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ให้แก่ผู้หลักผู้ใหญ่ที่มาร่วมงาน เช่น ท่อ เสม พริ่งพวงแก้ว อาจารย์ประจำเขต ะสี เป็นต้น รวมทั้งสมาชิกสมัชชาสุขภาพแห่งชาติทุกคนก็ได้รับแจกกระพวงทางเดิน ออกจากห้องประชุมท่ามกลางเสียงอึกทึก

กึกก้องของจังหวัด "จำพืชนก่ายลาช" ที่เร้าใจ

ตัวผมในฐานะที่ร่วมวางแผนงาน พร้อมกับเฝ้าดูความสำเร็จของการจัดงานในปีนี้ มาตั้งแต่ต้น ผมจะพูดได้เลยว่าความสำเร็จส่วนหนึ่งของงานในครั้งนี้ ก็คือความสำเร็จในการบูรณาการงานศิลปวัฒนธรรมเข้ากับเนื้อหาสาระในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ที่ไม่น่าเชื่อว่าจะสามารถทำได้อย่างกลมกลืนและลงตัว

ต่อยอด

“สมาชิกสุขภาพแห่งชาติ 2546”

ภายหลังจากที่หลายคนติดอกติดใจรูปแบบการจัด “สมาชิกสุขภาพแห่งชาติ ปี 2545” พวกเขาคนละทำงานจึงคิดร่วมกันว่าจะนำรูปแบบและแนวทางดังกล่าวมาต่อยอดใน “สมาชิกสุขภาพแห่งชาติ ปี 2546” อีกสักครั้ง

หลังจากได้ข้อสรุปเบื้องต้น ข้อตกลงในลำดับถัดไปก็คือ ปีนี้เราจะจัดแบบประหยัด หมายความว่าไม่ต้องว่าจ้างบริษัทจัดงาน (Organizer) อีกทั้งไม่จำเป็นต้องมีคณะทำงานคณะใหญ่ นอกจากผู้รับผิดชอบโครงการที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานเพียงแค่ 2 คนเท่านั้น

โดย 2 คนนี้ทำหน้าที่ประสานให้สมาชิกสุขภาพแต่ละภาคจัดเตรียมนิทรรศการสาธิต

พร้อมทั้งนำการแสดงหรือการละเล่นพื้นบ้านที่มีอยู่ในพื้นที่ ให้มาเป็นสื่อในการนำเสนอเนื้อหาสาระข้อสรุปจากการจัดเวทีสมัชชาสุขภาพในพื้นที่มาด้วย

จากนั้นจึงนำผลสรุปของแต่ละภาคมาเรียงร้อยเชื่อมโยงให้เข้ากับแนวคิดของการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ 2546 โดยรวมอีกครั้ง เพื่อให้สามารถบูรณาการเข้าด้วยกันได้อย่างลงตัวทั้งในพิธีเปิด ในระหว่างการระดมความเห็นในห้องย่อย ในงานสมัชชาจนกระทั่งถึงพิธีปิด

ขณะที่ในส่วนการเตรียมความพร้อม รวมถึงการจัดซื้อจัดจ้างการแสดงต่างๆ ของปีนี้ก็แทบไม่ได้มีการข้อมั่นอย่างจริงจัง เพราะแม้แต่การประชุมร่วมกันของคณะผู้ประสานงานก็มีเพียง 2 ครั้ง ส่วนการข้อมั่นใหญ่จริงๆ เกิดขึ้นเพียงวันเดียวก่อนงานจริงเท่านั้น เรียกได้ว่างานนี้เกือบเป็นการแสดงสดวันต่อวันเลยทีเดียว

จะว่าไปแล้วความยากในปีนี้อยู่ตรงที่การบริหารจัดการให้ทุกอย่างลงตัว ด้วยต้นทุนที่ลดลง ขณะที่ความประทับใจของสมาชิกสมัชชาสุขภาพต้องได้รับมากกว่า กับครั้งที่แล้วหรือมากกว่า เนื่องจากต้นทุนความประทับใจจากการจัดงานปีที่แล้วค่อนข้างสูงพอๆ กับงบประมาณที่ต้องจ่ายไป

ไม่เพียงแต่งบประมาณเท่านั้นที่น้อยลง พื้นที่ในการจัดสำหรับปีนี้ก็น้อยลงเช่นกัน เราเลือกใช้สถานที่จัดงานเพียงชิ้นเดียวคือ ชั้นสองของศูนย์การประชุมนานาชาติไบเทค ด้วยการเนรมิตให้เป็น "ลานสมัชชา" ไปพร้อมๆ กับการระดมความเห็นในประเด็นต่างๆ ในห้องย่อยซึ่งอยู่ในชั้นเดียวกัน

โดยส่วนตัวผมเองคิดว่าแม้ขนาดพื้นที่การจัดงานจะลดลง แต่ความอีกที่ก็ครึกโครมและความมีชีวิตชีวาของงานไม่ได้ลดตามลงไปด้วย กลับจะดูมีสีสันมากกว่าเดิมด้วยซ้ำ

ผมออกแบบแนวคิดการจัดงานในวันแรกของปีนี้ไว้ว่า เมื่อสมาชิกสมัชชาสุขภาพเดินขึ้นบันไดเลื่อนมาบริเวณชั้นสองของห้องประชุม จะได้ยินเสียง

“เพลงอีแซว” จากมิปากของพ่อแม่เพลงเมืองสุพรรณ ร้องเล่นคั่นรับอยู่ที่กลางลาน
สมาชิชาชนิดที่เรียกว่า “ดินกลอนสด”

ผู้หลักผู้ใหญ่คนไหนขึ้นมาเป็นต้องถูกเอ่ยชื่อกันถ้วนหน้า ถือเป็นภารกิจหาย
ในสไตท์ “พื้นบ้าน” ที่สร้างความสนุกสนานเป็นกันเองได้มากที่สุดทีเดียว ทั้งยังทำให้บรรยากาศ
ตอนเช้าสดชื่นขึ้นเป็นกอง

นอกจากจะทำหน้าที่ “ดินกลอนสด” ภารกิจแรกหรือที่มาร่วมงานแล้ว “พ่อแม่
เพลงอีแซว” ยังต้องทำหน้าที่เหมือน “โฆษก” เวทีสมาชิชาสุภาพไปในตัว ด้วยการเชิญชวน
ให้ชมการแสดงสาธิตของซุ่มต่างๆ ที่รายรอบบริเวณลานสมาชิชา ซึ่งอยู่ด้านหลังห้องประชุม
อีกด้วย

นอกจากนั้นสิ่งที่ถือเป็นจุดเด่นของ "ลานสมัชชา" ในปีนี้คือ การเชิญชวนผู้เข้าประชุมร่วมทำบุญกับกองผ้าป่าที่เตรียมไว้จำนวน 6 กอง เพื่อสมทบเข้ากองทุนสร้างเสริมสุขภาพตามประเด็นที่ตั้งไว้ 6 ประเด็น ได้แก่ ประเด็น "เกษตรที่เอื้อต่อสุขภาพ", "อาหารปลอดภัยเพื่อสุขภาพ", "นโยบายสาธารณะและสิ่งแวดล้อม", "ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ", "บริการสาธารณสุขแบบองค์รวม", และ "การจัดการกำลังคนด้านสาธารณสุขเพื่อชุมชน"

โดยมี "ฉันทกถ้อย 6 ชิ้น" เป็นสัญลักษณ์แทนกองผ้าป่าแต่ละกอง รวมทั้งมีผู้มุงกองผ้าป่าสำหรับพี่น้องมุสลิมที่เรียกว่า "กือคูรี" แยกเป็นสัดส่วนต่างหากอีกหนึ่งกอง ซึ่งเป็นหน้าที่พ่อเพลงแม่เพลงฉ่อยในฐานะ "โฆษก" ลานสมัชชาอีกเหมือนกันที่จะร้องว่าเชิญชวนให้ร่วมทำบุญ

.....ถึงเทศกาลเวลาบริเวณงาน
ว่านี่มาของเจ้าป่า แม่พี่นี่เอง
ในละว้อยท้าวร้อยทำบุญได้
มาร่วมกันเป็นเจ้าของ

เชิญดูทางนี้ว่าแม่จะได้จับออกทางให้
เสาสั่งไว้หัวทกของวอจวไรใจ
มาร่วมทอดเจ้าป่าก็แก๊สที่นี่เอง
ผสมบุญตลอด.....

ภายหลังจากที่สมาชิกสมัชชาสุขภาพสาละวนอยู่กับบรรยากาศความสนุกสนาน บริเวณลานสมัชชาพอหอมปากหอมคอร่วมชั่วโมง ก็ได้เวลาเข้าสู่บรรยากาศพิธีเปิดสมัชชาสุขภาพ

ผมใช้รูปแบบการเปิดเช่นเดียวกับปีที่แล้วคือการเปิดด้วย "วีดิทัศน์" เพื่อดึงความสนใจสมาชิกสมัชชาสุขภาพในที่สุด "ก่อนจะมาถึงวันนี้" เพื่อเป็นการเชิญชวนให้ทบทวน และระลึกถึงการบวนการปฏิรูประบบสุขภาพและสมัชชาสุขภาพที่ผ่านมา

จากนี้จึงเข้าสู่บรรยากาศของพิธีเปิดในสไตล์ "หนังตะลุงคน" เจ้าท่าจากนักศึกษาเมืองคอน ทั้ง "ไฉ่เฟ่ง" - "ทพุน้อย" - "น้องนางแก้วมณี" ออกมารำยลิตาตั้งเดิมด้วยสำเนียงใต้บ้าง ทองแดงบ้าง กลางบ้าง สร้างสีสันบนเวทีร่วมกับผู้ชมเหมือนเดิม แต่เนื้อหาสาระ "กระชับ" กว่าปีก่อน

- น้องมณี** : สวัสดีค่ะที่ไฉ่เฟ่ง ที่ทพุน้อย มาปีนี้อีกกันฮะคะ น้องมณีก็มาปีนี้แล้วฮือบๆ งานอย่างนี้ไม่ประโชน เห็นว่าไปแล้ววากๆ มาดูมือพิณนี้ มีอะไรนะที่ไฉ่เฟ่ง
- ไฉ่เฟ่ง** : ผมเพิ่งจะออกเอาธรรมบัญญัติสุขภาพของคนไทยฉบับนี้ ตามที่เราได้มาทำมติดอกกันเมื่อปีที่ผ่านมา มันมีบนนี้เอง ให้ในแต่ละจังหวัดแต่ละพื้นที่ไปทำมติดอกพื้นที่กันตามมาตราที่ ๕๙ จนมาถึงเวทีใหญ่ในวันนี้ตามมาตรา ๖๐ ก็ให้มีมติดอกสุขภาพคนแห่งชาติปีละ ๑ ครั้ง
- ทพุน้อย** : แสดงว่าหลังจากที่เรามาทำมติดอกปีที่ผ่านมา เราก็ได้ไปจัดเวทีกันในแต่ละจังหวัดแต่ละพื้นที่ แล้วมาร่วมกันในปีนี้

จากนั้น "น้องนางแก้วมณี" ก็ถ่ายโอนบรรยากาศจากภาคใต้ให้ภาคอื่นรับอย่าง
ผสมผสานกลมกลืนกลางเวทีต่อไปลำดับถัดไปทันที

น้องมณี : ยี่ไม่มีมืออยากสู้ว่าบรรยากาศจะเป็นอย่างไร
ภาคใต้หรือส่งมอบเป็นภาคอื่นให้ชาวสุพรรณภาคกลางมารับต่อ

หลังจากส่งต่อบรรยากาศการหักทลายผู้ชมให้กับสองหนุ่มน้อย "พ่อเพลงน้อย"
เมืองสุพรรณมฤคกระเช้าเข้าต่อ พร้อมกับได้ "น้องแก้วมณี" จั้วแทนพริ้งตระลุงออกมาร่วม
ผสมโรงสาธยายถึง "เวทีสมัชชาสุภาพฯ" ครั้งนี้เนิ่นนานกว่า 10 นาที

พ่อเพลงน้อย... : เอ๊ย... สวัสดิ์ทุกท่าน ที่มากับทุกที่ กล่าวสวัสดิ์... ทั้งหญิงชาย
กวราบสวัสดิ์ ประธานทุกท่าน ที่มาในงาน... ว่ายิ่งใหญ่
ท่านทนอดทนแพทย์ ทนอโศกโวจน์ นิ่งอยู่ข้างหน้า อีกทั้งท่าน
ที่มา... ทั้งหญิงชาย
พี่น้องสมัชชาทนายที่ว่า ทางใต้ถ้านิ่งอยู่นิ่ง... ก็เห็นไหม
พี่น้องอีสาน ไม่เจอนานนะฮอดรัก เห็นฮอว่าตั้งพักยิ่งกว่า...
ชะปิกสาย
พี่น้องภาคกลาง อยู่ไหนแม่ขุนหัว ก็ทนอดทนหัว... ว่าเห็นไหม

เหนือใต้ซิฮาน ออกกลางละวันตก มากับแม่ทั้งหก... หัวโหล
 วนชานค่นักินหนอ ฟัน้องที่มาก ชาวสมมิชชา... ทั้งหญิงชาย
 กราบขอชื้อนวอน ทำประธาทุกท่าน โปรดช่วยผดักดิน...
 จะได้ไหม

นี่เป็นสิ่งดี ที่ชาวไทยควรได้รับ อย่าให้เสียกลับ... กลับไป
 พ่อแม่ปู่ย่า ตายายเผ่าขอ อย่าให้เรานั่งรอ... จนเหนือใจ
 เอ้อๆ เอ้อๆ ฮา ฮา ฮา ฮา ฮา หนอแม่

พ่อเพลงน้อย : ไช้แม่ท้องนี้ หนอแม่จ๋า เรณูมาที่หนอฮอน... แม่ไร
 แม่ฮาวภาคใต้ อยู่หนอนคร ไช้แม่ทางฮอน... แม่ไร
 น้อยแม่ : เอ๊ย... สิบนิ้วคำนัม กราบฟัน้อง หัวบ้านแดนทอง... แม่ดินไทย
 มาทั้งแม่เพลงมือสมัครเล่น ถ้าไม่ได้ไม่เด่น... ฮ้องกราบขอชื้อ
 ดินปะที่เมืองนครศรีธรรมราช อากาจะขอประกาศ... มีมากมาย
 หนึ่งตระกูลโบราณจากเมืองนครศรีฯ ส่วนนี้จะมาขอร่วมกับน้อย
 สุพรรณบุรี... จะได้ไหม
 เอ้อๆ เอ้อๆ ฮา ฮา ฮา ฮา ฮา หนอแม่

โดยส่วนตัวผม คิดว่าเวลา 10 นาทีของการแสดงหักท่ายและภาวีนเฝ้าการประชุม
 เป็นเวลาที่พอส่งน้ำสมเนียนแล้ว เพื่อไม่ให้ผู้ชมเกิดอารมณ์เบื่อหน่าย แต่ปรากฏกลับได้ยิน
 เสียงผู้ชมหลายเสียงแว่วมาว่าให้เวลาน้อยไปหน่อย เพราะยังดูไม่จุใจ ขณะที่บางเสียง
 ก็แอบชมอย่างไม่ตั้งใจถึงความกลมกลืนของการแสดงสองภาค ซึ่งนักแสดงล้วนเป็นเด็ก
 ทั้งนั้น

จุดที่ดึงความสนใจและความประทับใจของพิธีเปิดในปีนี้เป็นอีกจุดหนึ่งคือ ความ
 อีกทีก็ก่อกองเสียงว่า "กลองมิ่ง" จากจังหวัดสกลนคร ที่มีลีลาการรำวงลงเฉพาะตัว
 เฉพาะท่า เสมือนเป็นการให้สัญญาณเปิดประชุม ภายหลังจากอาจารย์ใหญ่สุย์ วัฒนศิริ-
 ธรรม ประธานคณะกรรมการจัดสนักสุขภาพแห่งชาติกล่าวเปิดงานเสร็จ

แต่น่าเสียดายไปนิดที่ “คณะกลองสะบัดชัย” จากจังหวัดเชียงใหม่ที่เราเตรียมนัดหมายไว้ไม่สามารถเดินทางมาร่วมงานได้ทัน เนื่องจากไม่ยอมยกให้เด็กนักเรียนขาดโรงเรียนหลายวัน

เดิมทีเดิยวมผมเตรียมนัดแนะไว้ว่าจะให้มาพร้อมกันให้ครบเพื่อเป็นตัวแทนการแสดงของทั้ง 4 ภาค แต่เมื่อภาคเหนือมาไม่ได้ ศิลปินการแสดงในบีบีจึงมีเพียงตัวแทนจาก 3 ภาคเท่าที่เห็น

ภายหลังจากสมาชิกสมัชชาสุขภาพส่วนใหญ่แยกย้ายกันเข้าห้องประชุมตามประเด็นที่แต่ละคนให้ความสนใจแล้ว ก็มีผู้ชมบางส่วนที่ยังคงร่วมอยู่กับการเดินชมนิทรรศการอยู่ด้านนอกห้องประชุม บริเวณลานสมัชชา เรียกได้ว่าส่วนหนึ่งกำลังที่เดิยว

ว่ากันตามจริง เส้นผ่าของลานสมัชชาในบีบีอยู่ที่มีการวางแผนจัดเตรียมการแสดงและการละเล่นพื้นบ้านที่หลากหลาย รวมถึงกิจกรรมและนิทรรศการสาธิตต่างๆ สลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันตลอดทั้งวัน

กลายเป็นว่าบรรยากาศนอกห้องประชุมดึงความสนใจสมาชิกสมัชชาสุขภาพให้เขาได้มากไม่ใช่เล่น ถึงกับเป็นปัญหากับการประชุมไม่น้อย เพราะหลายคนออกปาก

ตรงกันว่าอยากชมงานและการแสดงด้านนอกมากกว่า

ไม่เพียงความน่าสนใจของงานจะอยู่ที่รูปแบบการจัดงานที่สร้างความศึ่กักมาก เป็นพิเศษแล้ว เสียงที่อีกทีก็กรีกโครมของการแสดงแต่ละประเภทยังเป็นตัวดึงดูดสมาชิกสมัชชาสุขภาพที่อยู่ในแต่ละห้องได้ไม่เบา ถึงขนาดต้องขอความร่วมมือให้ที่เสียงเป็นระยะ หรือไม่บางห้องประชุมต้องหยุดพักการประชุมเพื่อรอให้สมาชิกสมัชชาสุขภาพชมการแสดงเสร็จก่อนแล้วค่อยพูดคุยกันต่อก็มี

บรรยากาศความสนุกสนานที่หลากหลายของปีนี้ ยังอยู่ที่การเพิ่ม “เวทีความคิดอิสระ” สำหรับเป็นเวทีเปิดกว้างทางความคิด โดยมีกลุ่มหมอนามัยเป็นเจ้าภาพกำกับไว้ด้วยตัวเอง ทั้งแสดงความคิดเห็น ร้องรำทำเพลงตามอัธยาศัย

รวมถึงยังมีบริการตั้งจุดนัดพบของแต่ละภาคไว้ระหว่างห้องประชุม เพื่อให้ชาวสมัชชาได้ออกมาพบปะสังสรรค์ระหว่างวันกันด้วย โดยมีการจัดป้ายตามภาษาถิ่นของแต่ละภาค เช่น ภาคอีสานมีการตั้งแคร์ “โสเท่ว”, ภาคใต้เรียกว่า “จังกาบ”, ภาคเหนือเรียกว่า “ซ่ง”, และภาคกลางเรียกว่า “สากากแฉ่”

เชื่อว่าบรรยากาศที่เด็กักสนุกสนานจะอยู่ที่ลานสมัชชาเพียงแห่งเดียว เพราะภายในห้องประชุมย่อยทั้ง 6 ห้อง 6 ประเด็น คณะทำงานก็ได้ออกแบบให้มีการผสมผสานการแสดง และการละเล่นที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับประเด็นที่กำลังพูดถึงแทบทุกห้อง

ยกตัวอย่างห้อง “บริการสาธารณสุขแบบองค์รวม” ก็มี “คณะธิกสมัชชาเด็ก” จากจังหวัดปราจีนบุรีมาสร้างสีสันที่น่ารักน่าเอ็นดูทำให้บรรยากาศคลายความเครียดลงไปได้มาก

เช่นเดียวกับห้อง “นโยบายสาธารณะและสิ่งแวดล้อม” ที่มีการนำเสนอปัญหาด้วย “พินนิสถาน”, “อินทนิคมสุขพรรณ”, และ “โนราภักขนายพราน” จากภาคใต้

อย่างไรก็ดี ท่ามกลางบรรยากาศและสีสันที่สนุกสนานของงานทั้งภายนอกและในห้องประชุมกลุ่มย่อยทั้ง 6 ห้อง ผู้ที่รับบทหนักในการดูแลรับผิดชอบภาพรวมทั้งหมดก็คือ ฝ่ายประสานงานพิธีกรในวันรุ่งขึ้น

เพราะนอกจากจะทำหน้าที่ทั้งให้บริการตลอดจนอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่างๆ บริเวณลานสมัชชาแล้ว ยังจะต้องคอยติดตามดูการแสดงจากห้องย่อยต่างๆ เพื่อดูลีลาและหน่วยก้านของนักแสดง รวมถึงเรื่องราวที่นำมาเสนอว่าเหมาะสมต่อการขึ้นเวทีใหญ่ในประเด็นไหนบ้าง

ไม่นับงานที่เหน็ดเหนื่อยอย่างการติดตามเอา “บทสรุป” ที่เป็นข้อเสนอของแต่ละห้องย่อยมาสรุปประเด็นรวบยอดเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ในวันรุ่งขึ้นอีกงานหนึ่ง

ยังไม่หมดเท่านั้น ฝ่ายผู้ประสานงานยังจะต้องเตรียมภัตตาคารให้นักแสดง พร้อมทั้งผู้ประสานงานด้านการเก็บเนื้อหาและบรรยากาศมาสรุปแนวทางและชักจูงความร่วมมือ

ความเข้าใจที่ลงตัวร่วมกัน เรียกได้ว่ากว่าจะหมดหน้าทีในวันแรกก็เหนื่อยแทบขาดใจเลย
ทีเดียว

ปิดฉากเวทีสมัชชาฯ ปีสอง

“ทำได้ดีจริงหรือ?”

ช่วงเช้าวันที่สองของ “สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ” ถือเป็นช่วงของการประชุมที่สำคัญ เพราะเป็นการนำเสนอหาสาระข้อเสนอจากห้องประชุมกลุ่มย่อยทั้ง 6 ห้อง 6 ประเด็น มาเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ด้วยวิธีการที่น่าดูชม เพราะเป็นการผสมผสานศิลปวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสมเป็นเนื้อเดียวกันได้อย่างไม่น่าเชื่อ ตลอดเวลา 6 ชั่วโมงต่อเนื่องกัน

ไม่ได้ยินแม้แต่เสียงหรืออาการที่แสดงถึงความเบื่อหน่ายตลอด 6 ชั่วโมงของการนำเสนอ แม้แต่ละประเด็นที่นำเสนอจะกินเวลาถึง 50 นาที ท่ามกลางสมาชิกสมัชชากว่า 2,500 คน

นั่นก็เพราะรูปแบบที่คิดแะทำงานได้จัดวางเอาไว้ ด้วยการเปิดฉากวันใหม่ด้วยวีดิทัศน์ “เหตุเกิดที่สมัชชาสุขภาพ” ซึ่งเป็นการนำเสนอภาพบรรยากาศของกิจกรรมในวันแรก โดยมี “สองหนุ่มเพลงน้อย” เป็นคนเดินเรื่องตามลำดับภาพ สร้างความเพลิดเพลินให้ไม่น้อย

เหตุเกิดที่สมัชชา ผมจะพาไปเที่ยว

ฟังท่อนประเลี้ยวเกาะพื่นเมือง ทั้งหญิงชาย

เริ่มตั้งแต่มื้องาน วันที่จัด

ผมจะบอกสรรพเสียง แะแฟนแฟนทั้งกลาย

สถานที่เปิดงานมีการต้อนรับ

สองเสียงจวนวัย ทำนอง เพลงไทย

เขาทดลองนางสาว ไปในแนวสร้างสวรรค์

คิดประสูตพรรณ ต่อนับผู้ใหญ่

มีท่าหมอนนางนพทนต์ นางนพทนต์โทโจจน์ นิงสถานนท์

เขามากันทศิณัน นพน์เมืองไทย

เขาทดลองชิวเสวตือนับ จับคู่

ให้พวกท่านเขาดู คิดประของไทย

ว่าเดินที่ฮิวในงาน มีตัวอีกทีหลายที่

ฉันจะบอกเขาซิ ว่ากะแวงใจ

บรรยากาศในงาน มีแต่ความสนุก

ปลดปล่อยเรื่องทุกข์ ไม่มีความห่วงนาย

มีลาสนมวิธชา แสดงวันนธรรม

เป็นเรื่องเก่าชิว นำ ให้ฮิวชมนสนใจ

นับตั้งแต่บรรยากาศการลงทะเบียน ความสนุกสนานกับกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ในลานสมัชชา ความยิ่งใหญ่ของสังการของพิธีเปิด ไปจนถึงการรำบวงสรายสาระ ประกอบภาพภายในห้องประชุมกลุ่มย่อยทั้ง 6 ห้องของการประชุมวันแรก

มาถึงหนอ เรื่องซึ้งทมิฬฉันจะบอกให้

เรื่องหนอประเด็น ที่มีอยู่ทุกประเด็น

ฉันจะชี้ให้เห็น ทั้งหญิงชาย

บอกนะน้องชาย ช่วยบอกเขาที

บอกประเด็นนี้มีอยู่ทุกประเด็น

ว่าฉันจะชี้ให้เห็นหนอ เป็นไรไป

ส่วนประเด็นที่หนึ่งฉันจะบอกคุณพี่

เรื่องการเกษตรนี่ จงจำเอาไว้

ว่าเรื่องสุภาพท สุภาพของพวกเรา

ว่าเสร็จสวรรค์เมื่อไร ต้องดูให้ดี

ว่าลูกก่อนคุณพี่จะได้ปลดปล่อย.....

เรื่องอาหารนี่ ว่าต้องปลดปล่อย

ส่วนประเด็นที่สอง น้องจะบอกพี่

ว่าฝึกก่อนนะพี่ ว่ามันเป็นอย่างไร

ว่าเรื่องอาหารการ ต้องกินให้ดี

ว่าพี่จำน้องจะเล่า หนอ ให้เข้าใจ

ดูที่ว่ามันมีวิธามินหรือเปล่า

ว่าพี่จำน้องจะเล่า หนอ ให้เข้าใจ

ว่าดูกันให้ดีว่าฉันมีสารพิษ
 ว่าส่วนประเศินที่สาม ว่าน้องจะบอกพี่
 ว่าเป็นนโมบายของทุกคน
 ว่าเรื่องสิ่งแวดล้อม ชำกัณให้ดี
 บอกประการที่สาม มีะจือที่สี่
 มีอยู่หลายขนม จะแสดงให้ดู
 เช่นหนอกาวหนอ นนวลตัว
 ส่วนว่าเวียงที่ห้า บอกมาอีกที
 ส่วนว่าเวียงสุดท้าย เรียกว่าจือที่หก
 ว่าเรื่องทำสังฆเวียงในชุมชนของเรา
 ให้ช่วยกันหนอช่วยเทนิเอะเชื้อเพื่อเมื่อแม่
 บอกเชิญน้องพี่บอกให้ท่านเนมมา
 เฮฮา เฮฮา ฮา ฮา ฮา ฮา หนอเนม.....

ว่าทำให้ชีวิต เราจะหาไม่.....
 ว่าฟังกันให้ดีนะ พี่ชาย
 ว่าให้มาร่วมลง หนอกันให้ได้
 สมัชชาเมืองพี่ ว่าจำกันเอาไว้.....
 เวียงภูมิปัญญา นี้จะบอกให้
 บอกญาติเมืองพี่ หนอกันทั้งหลายให้ได้
 บอกว่าให้ทุกวันทั้งนะพี่น้องทั้งหลาย.....
 บริการสาธารณสุขนี้ ฉันจะบอกให้.....
 ฉันจะขอท้อบอก นนพ่นพ่นทั้งหลาย
 ของให้ออกพวกเรา นนทั้งหญิงทั้งชาย
 ชุมชนจะได้เนม ไม่ต้องแก่โร
 ภูมิคุ้มกันมา มีงานสมัชชา นี้แล้วคนไทย

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖

หลังจากสนุกสนานเพลิดเพลินกันพอหอมปากหอมคอ ก็เริ่มเข้าสู่พิธีการด้วยการปาฐกถาพิเศษในหัวข้อ "จากสมาชิกสู่สุขภาวะคนไทย" โดยท่านองคมนตรี ศ.นพ.เกษม วัฒนชัย

จากนั้นบรรยากาศการประชุมได้ปรับเปลี่ยนมาสู่ความบันเทิงกึ่งสาระในบรรยากาศสบายๆ กับ "หุ่นมือโรงเล็ก" จากเครือข่ายเยาวชนเพื่อการพัฒนา ที่รับหน้าที่เป็น "พิธีกรสมัครเล่น" ช่วยสร้างสีสันให้กับประชาชนได้อย่างน่ารักน่าเอ็นดู

แม้บางช่วงบางตอนจะสะดุด หรือล้ำเดินไปบ้าง แต่ตอนส่งสัญญาณมือให้กับสมาชิกสมาชิกว่าหมดเวลาอภิปรายนั้น ทำให้บรรยากาศจากที่เมื่อปีที่แล้วเป็นบรรยากาศสังคีตกลายเป็นกึ่งเบรกกึ่งแซวในที

เช่นเดียวกับการแสดง การละเล่นพื้นบ้านที่นำมาเกริ่นก่อนการนำเสนอของแต่ละกลุ่มแต่ละประเด็น ก็สร้างบรรยากาศให้ชวนติดตามได้อย่างสบายๆ ด้วยการมีบทร้องและท่วงท่า แทรกในบางช่วงบางตอน

จะว่าไปแล้วก็ถือเป็นอีกช่วงเวลาของสมัชชาสุภาพแห่งชาติที่ถือว่าประสบความสำเร็จไม่น้อย เพราะชาวสมัชชาสุภาพหลายคนแทบไม่ยอมลุกจากเก้าอี้แม้จะนั่งเป็นเวลานาน เนื่องจากอยากติดตามตอนต่อไปว่าจะมีบรรยากาศที่สนุกสนานเร้าใจอย่างไรบ้าง ทำเอาการนำเสนอสาระในเชิงบรรยายและอภิปรายดูมีสีสันมากขึ้น

เริ่มจากการนำเสนอในประเด็นแรก **“เกษตรที่เอื้อต่อสุขภาพ”** ที่มีการละเล่นพื้นบ้าน **“คนะเพลงฮั่นฮว”** จากจังหวัดสุพรรณบุรีมาสร้างสีสันเกริ่นนำก่อนเข้าเรื่องได้อย่างกลมกลืน

พ่อเพลง :

เฮอ เฮอเฮิงเฮอ... ฮีบนิ้วดาวระสวยดังฮีเฮิงเฮอ
 การประชุมสมัชชาสุภาพแห่งชาติวันที่สอง
 แม่เน็ดห้องประชุม แปรสิงหา
 เพลงที่แม่บ้านจากสุพรรณบุรี
 จะพูดถึงเรื่องการเกษตรกรรมยิ่งขึ้น
 มีหลายข้อความคิดที่สื่องปฏิบัติ
 ทำหมื่นไร่จะนี้มีฮา ใช้ปุ๋ยอินเทรียอณูรักษดินไว้
 ไม่มีคนเผาเผาเผา ไม่มีคนทำผาย
 ส่องตึกส่องทั้งหมด
 ทั่วกินอยู่พอเพียงต่อไปนะควิบ
 ส่องจากนั้นเรอับชยายเป็นควิบช่างของเวา
 เหมือนที่มาประชุมหลายเผ่าทั่วทัวนี้ เฮิงเฮอ เวื่อว่าสมัชชาสุภาพไทย เฮอ เฮอเฮอ

มาพบกันอีกที ที่เมืองไทย
 บุคคลที่เกี่ยวข้อง มากันหลายเผ่า
 วันนีต้องลา นำเสื้อสาย
 นำข้อคิดวิธี มาเรอับชยาย
 พี่น้องจ่านวาทฝึกพื้น แม่เน็ดไทย
 เพื่อคุณภาพของชาติ ท่านคงจะเข้าใจ
 ดินน้ำบ้านเรา ไม่อับชยายท่าน
 ว่าเศรษฐกิจ พอเพียง
 ไม่โคกกำสวด ไม่ใจหาย
 รวมเป็นกลุ่มเป็นแบบฉบับเหมือนสหกรณ์ไทย
 ร่วมกันคิดร่วมกันทำ ร่วมกันเอาใจใส่

แม่เพลง :

วันนี้สมัชชาสุภาพไทยออกมือขึ้นไหว้ท่านเสาวพร
 วันนี้ชาวสมัชชาสุภาพ
 จะพูดถึงเกษตรแนวเขียวหนอ ยิ่งขึ้น
 มาทำไร่ทำนาปลูกผักเอาไว้กิน
 เราทวงคุณภาพของเราไว้บ้าง
 บอกไฮ้ไว้คนแมงมันมาคองและโถม
 ปลูกพืชผักกินเกิดนะ บอกให้ปลูกพืชผักเอาไว้กินเกิดหนา ชาวสมัชชาพังกินเอาไว้
 เพราะว่ามีกินี่ นะว่าผักนี้
 เวลาจับประทานแล้วอาหารไม่ตี
 ให้ช่วยเหลือตนเองว่าปลูกผักไว้กิน
 สุภาพของเราจะได้เจริญรุ่งเรือง
 เพราะว่าเดื่อวันไม่เหมือนแต่ก่อน

มีโอกาสมาพบนะ แม่เองอำไท
 ออกมือชี้เบาวบ ลงมาใกล้ไกล
 คนไทยได้ดีขึ้น ดีกว่าใคร
 ที่ในท้องที่หนอ ว่าคนไทย
 เดื่อจะมีดีอย่าง อยู่มากหลาย
 เราทำให้สม สมหัวใจ
 มันมีสารเคมี กินอยู่ทั่วไป
 นั้นแหละซีวี ชีวะอวดสวย
 พี่น้องมากันทั่วถิ่น หนอ ว่าคนไทย
 ถูกททานจะสืบเมือง กิน ทั้งหลายได้
 ชาวไทยจะดีดร้อน วันบ่ส่ออินชวาว

บอกว่าเรือเคมีหนอว่ามีมิกทอซี
มาใช้เรือชีวภาพกับเกิดท่านจำ
.....ถึงตอนนี้ที่เริ่มเล่นและสงสัยวิญญาณที่ฮอนว่าเกินเวลาแล้ว.....

มาตัววันมทพชให้ไว้เรา ไม่ปดอภย
ให้ชาวสมัชชาแล้ว จงเข้าใจ เธอ

พ่อเพลง :

บอกในน้ำมีปลา ในนามีชีวิต
ปัจจุบันเลี้ยวไม้เหมือนแต่ก่อน
แหมเกษตรกรเลือดร้อนไปทั่ว
ชาวเกษตรกรเลือดร้อนทั่วไป
ช่วยกันทำนาทั่วประเทศไทย เธอ

ที่ไทยของเรา ทนอ รักชาติไว้
มีแต่เกิดเลือดร้อน ชาวนาทั้งหลาย
เรือบู๊เรืออกตัว กสิอินตรา
ชาวสมัชชา ฟังกันนะจำ

เมื่อจบการแสดงจึงเข้าสู่การนำเสนอหรือเสนอจากห้องย่อยในประเด็น "เกษตรที่เอื้อต่อสุขภาพ"

"คณะโนรา" จากจังหวัดตรังรับหน้าเสื่อร้องโนราภกรีนนำก่อนเข้าประเด็น "อาหารปลอดภัยเพื่อสุขภาพ" เป็นลำดับถัดมา

อ้อ... ว่าอ้อ... ว่าอ้อ... ว่าอ้อวิก และอ้ออวม
งานสุภาพดี งานมีปัญญาดีแล้วละที่นี้เมืองชาวไทย เขาเธอ.....
สุภาพดีแหละที่นี้เมืองเธอ นี้คงจะชื่น

(วิบ)ถ้าสุภาพดีนะพ่อแม่ ญาติคงชื่น

ถ้าหากดูแล ที่นี้เมืองเธอ อาหารที่ไว้พิช

(วิบ)ให้แม่ของดูแล อาหารไว้พิช

มะเว็งโรตว้อย รอดฝากแม่เธอ มุ่งทำสายชีวิต ละนี้

(วิบ)มะเว็งโรตว้อย พึ่งตายเธอ มั่นทำสายชีวิต

คงจะหมดสิทธิ์และที่นี้เมืองเธอ มันใช้ฤทธิไว้มต ละนี้

(วิบ)คงจะหมดสิทธิ์ ไร้ฤทธิไว้มต

บทพูด "ก็สวัสดิ์ ชินนี่เป็นมะโนราชะรอดฝากกับที่นี้เมืองทุกภาคแหละละะ เมื่ออาหาร
การกินสวจะระวังกินสักนิด ถ้าหากว่าเวลาของท่านว่าง หรือว่าเวลาเอากของ
งาน สวจะปลูกหรือสร้างเป็นสวนครัวมะละละ ชินนี่รอดฝากไว้แค่ไม่ละะ"

วันนี้ที่นี้เมืองเธอ ทุกคนนี่แหละ ท่านจงมุ่งหมาย

(วิบ)วันนี้ที่นี้เมืองนะ ท่านจงมุ่งหมาย

รักษาร่างกายของท่านนี่แหละ ว่าไว้ให้ดีละ

(วิบ)จงรักษาร่างกายนะสวเธอ วิกให้ดีละ

เรื่องอาหารสวพิช แหละที่นี้เมืองเธอ ท่านอย่าไปมองเห็น แหละนี้

(วิบ)อาหารมีสวพิช ท่านอย่ามองเห็น

ถึงรูปสววยรอยทวีพย์ ที่นี้เมืองเธอ แต่จะไม่จำเป็น ละนี้

(วิบ)มองเห็นสววยทวีพย์แต่ไม่จำเป็น

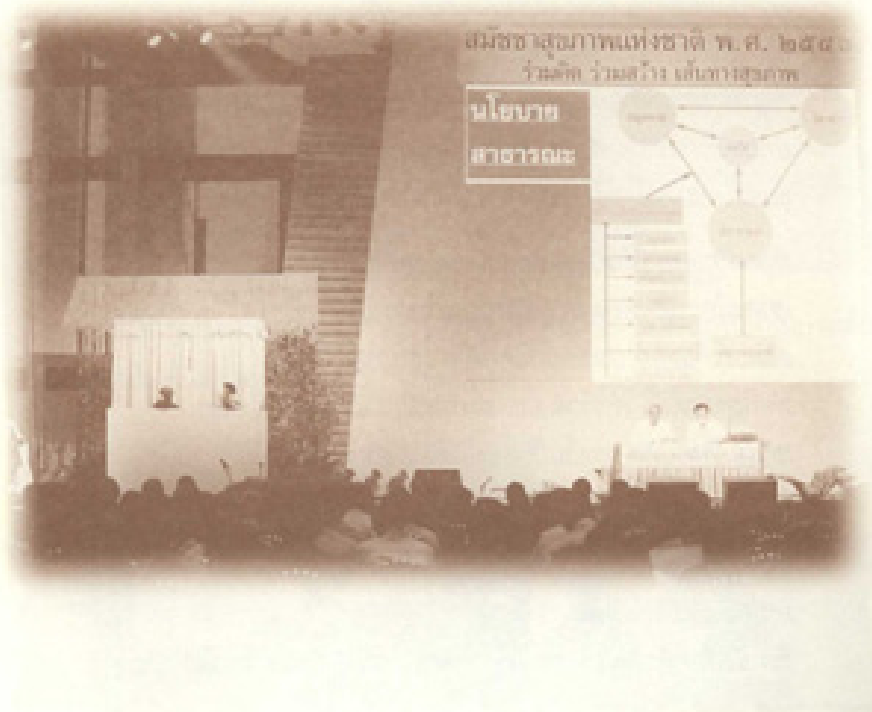
ทุกคนที่พิง รอดโทษตายเธอ เจ้าสวเธอ นะไปวัดจอมงเห็น

ทุกคนที่พิงไปวัดจอมงเห็น.....

.....ถึงตอนนีเห็นมือเริ่มเขาใจช่วย ส่งเสียงร้องตามนำเจ้าผู้ประเด็น.....

กอดจนสุดหัวใจ พี่เทอก็ฮันไหวพี่น้อง
 คิดเป็นปึกษาได้ นะพี่นะ ฮันแม่ไม่เศร้าหมอง
 หากขาดลูกบ่กพว่อง ให้อพี่น้องเจือขุน
 ทั้งเหนื่อทั้งไฮให้ทำช่วยเหลือหนุน
 ฮันขอไหว้ทุกคนที่สงใจฮันมา
 ไนราตวังได้ผ่านฮันมาหา ฮันมาบ่ส่ตวังพี่น้องเทอได้ผ่านมาหา
 เสร็จเรื่องเวลา ลูกนเทอ ฮันจะรอฮันไป

ตามต่อด้วยประเด็น “นโยบายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม” ที่ได้ “คณะกรรมการ
 อีสาน” จากจังหวัดอำนาจเจริญมาขับเคลื่อนด้วยภาษาอีสานบ้านเฮาแล้ว...

สวีตลีดส์ลือลือรับพี่น้อง สวีตลีดส์ลือลือรับพี่น้องชาวอีสานมาว่าต่อ.....

รัฐบาลคือจับพ่อผู้ดูแลลูกตัว... เขานั่น... ได้ฟังพา...

พี่น้องชาวไทยเชื้อ สมิธซานกวันไม่มีดีดีหลายอย่าง...

มันโอบบอต่าง ๆ มาร่วมคิดร่วมสร้าง ไทยเขานั่น ให้ได้ต่อสู้ เธอ...

มันโอบบอสาธุวณะ ซึ่งแวดล้อมว่านี่ ให้วิเศษไว้วิถีชีวิตสร้างเสริมเธอเอาไว้...

ทั้งภาคกลาง อีสานเหนือกลางใต้ คนไทยเขาอยู่ทุกภาคส่วน

คือ... มาดชนปะปนมาทุกด้าน บริหารได้ว่าอย่างดี...

ภาครัฐเชื้อ ให้เทศียาวลูบ้าง ภาคประชาชนให้เทศียาวเป็นน

ภาควิชาการให้ฟันมันช่วยแก้ คิดดีดีคิดแน่แน่จึงทำสร้างว่าช่อยกัน...

ภาคปกครอง ก็ยังเป็นมัน มาร่วมกัน ร่วมคิดพิจารณา

ชอยพี่น้องเชื้อ ประกอบกันทุกด้าน จึงทำสร้างจึงแน่แน่...

มีวที่รวมพลังกัน สร้าง พ.ร.บ. เขตนับใหม่...

ฉบับนี้เป็นฉบับแรกของชุมชนไทย สร้าง พรบ.ครั้งนี้ ให้เป็นมันว่ากันสาร...

เชิญไปหมดทุกด้านทั้งภาครัฐและเอกชน มารวมตัวกันทุกคน ทุกชุมชนเข้ามาร่วม...

มารวมตัวกันสร้าง พ.ร.บ.เขตนับใหม่ ฉบับนี้เป็นฉบับแรกของชุมชนไทย

ชุมชนไทยมารวมคิดร่วมสร้าง คิดดีดี คิดแน่แน่ ก่อนมันยื่นขอ... นั่นเมื่อคุณ เธอ...

สังคมไทยเขา ก็มีส่วนมุ่งหมายไว้ของ พี่น้องเชื้อ

เขาคนไทยเมืองทอง คืออยู่ที่สุระชั้น ประชาชนก็เห็นด้วย

กรม. ก็เห็นชอบ ประกอบกันทุกด้าน รัฐภาคนั้นก็ดังกัน

คำว่าสุภาพพจน์ คำว่า พ.ร.บ. สุภาพพจน์ มันยื่นอยู่กับไทยเขา

เขานั่นเป็นคนคิด เขานั่นเป็นคนทำ สร้างเสริมเอาไว้...

เขาคนไทยมารวมตัวกันแก้ มารวมตัวกันชอย

ปัญหา เสี่ยงเล็กน้อยน้อย สิทหายจ้อยจากหมู่เขา เธอ...

มาเมื่อมี มันมืออยู่ก็ทำ

ชื่อหนึ่งคือชอย พี่น้อง เธอ คำขานพวงบริการปัด ชื่อไม้ชาควมแก้

มือสองเขย คนไทยแต่สาวยางอยู่เต็มตั้งเต็มปาก มันอยากสาวก็สาวยปได้
 สายเขยนั่นค่านพง...

มือสามคือข้งถูกกลืนแกกลืนน้ำเน่าแต่ก็มีฤทธิ์มันเป็นของมีพิษก็แปลแต่เอมมันฮั่ว...

มือสี่คือข้งเฮา ไม่เข้าโรงพยาบาล เข้อย รวยใบข้ง รวยโตนทกลอนนานหลาย
 ข้งแม่บโศคย์ข้งก็ป่ข้งเนวไต... ได้เนใส่อา...

พี่น้องเขย มีมือห้าว่าหมอเถื่อนภูมิปัญญา ถึงเวลาแล้วหนอเราถูกเบียดเบียน
 มานานแล้ว

แนวเราเป็นหมอสชาวบ้าน ถูกประจานว่าหมอเถื่อน... หมอไม่มีเงินเดือน
 ใช้เน็ตฮารากไม้ แนวไตได้เนใส่บุญ...

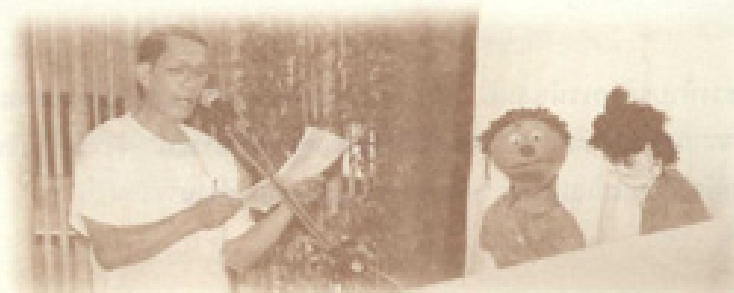
มือหกคือ รัฐบาลควรจะมีทุนสง ไม่ให้ในชุมชน ด้ทหลายมือ พอรัฐบาลเห็นสี
 ก่อให้ เขาตีได้ต่อทุน...

มือเจ็ดคือ เข็กมือชนถ่มถ่นอยู่ วุ่นวุ่นไม่มีบ่อแถม ออกก่าข้งกายพี่น้องเขย
 พี่แม่ปือวซจี ฮากาศบปวีสุทธิ์ พร้อม เข่าหนอศวรรณ...

มือแปดคือ กินของเสีย ใช้ของปลอมซีกแห่งนย์ ของบ่าทหมดอายุ ผู้ขายยังดัน
 เอมากาย

มือเก้าคือ หนอฮุมเจ้า เขาจะเขานวนนี้ หรือแนวโหนละคุณพ่อ ให้มีกักเนกรของแม่...
 เขาก็สมศวรรณแล้ว ดีสิว่าลง วิทยากรท่านถึงต่อไป... ฮวีลดี ท่าน

ขณะที่ "คณะคำรพ้ำบ้านนา" จังหวัดลำพูน รับอาสา ร้องบทคำรพ้ำบ้านนาในประเด็น
 "ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ"

ใหม่เพิ่มทีวี่ว่ป่เป็นภอ
ฉะนึ่งหมู่เฮาถึงตั้งอวรวมกัน
เพื่อเสนออุทงศาสดร
วันทึ่งซึ้งแปดสิงหา
เพื่อจัดเสนออุทงศาสดรทึ่งเหมาะสม
ข้อหนึ่งนึ่งเนา มีมาบอกลฮ้าง
ความคิลฮ้อฮ้อเนา
ทึ่งอยู่ร่วมทึ่งอ่ากมา
ข้อสองนึ่งเนา ฟ้ามากกล่าวฮ้าง
รวมผู้มีวิชากร
ทอขพั้นบ้าน จึงกร้าง
ฮ้อเป็นแนวทางสืบไว้
ข้อทึ่งี่แถม เป็นกาจัดการ
ทางภาควิจู เขาฮ้อมีเส
ฮ้อรัฐเข้ามาประสานโกศล
ข้อห้าสุดท้อย เดวี่ฮ้อยเนกา
ฮ้อเขาได้ฮู้ เขียนลู่กับสา
ฮ้อรัฐส่ง เสริมหมู่เฮาเจ้าฮ้าง
ทึ่งาร่วมกันกร้างเวือกร้าง
จะส่งไปมีกปีญูกรป่ทอ
และนาอเฮอ สรวิธลือกริบ

ปอต้นตือฮ้างก็ป่เป็นทอ
เป็นมาหมู่สมมิชชาสุภาพท่งชาติ
ภูมิปีญูทอถ้องถั้นเพื่อสุภาพ
ชาวเขาสมมิชชา มาป่กันทึ่งี่
จึงได้ระดม ทวาคิลฮ้อบสว้าง
ด้านเมือบอช กฏทอชและสิททือ
ทางภูมิปีญู ญูทอทึ่งนี่
ทึ่งสิททือภูมิปีญู สำรับสำรา ปีญูทอพื้นบ้าน
จัดทวกรงานความรู้ ด้านสุภาพท่งฎ
ฮ้อเขาร่วมงาน ด้านสุภาพ
ฮ้อเขาได้เพื่อเวือเนาไว้สว้าง
สมมิชชนุจัดการ ทอฮ้อมูทสืบไปทอทหน้า
ฮ้อบบริการสุภาพท่งก๊ ฮ้ออยู่ทัก ไรศานโกศล
เป็นท่งมูชอน ทอเขาบอฮ้อ
ส่งเสวมภูมิปีญูทอพื้นบ้าน
ภูมิปีญู ทวาทอพื้นบ้าน
จับทอฮ้อเนปีญูทอจับไปซ้างทหน้า
หมู่สมมิชชาทึ่งนี่
ถึงความถูกตั้งเนา
ฮ้อวาทวาทอชบเพื่อทอทอทอทอ

ช่วงท้ายของการนำเสนอ สมาชิกสมัชชาสุภาพยังคงได้รับอรรถรสอย่าง
ต่อเนื่องจากการร้องรำลึเกของ “คณะสมัชชาเด็กและเยาวชน” จังหวัดปราจีนบุรี
ที่รับหน้าที่ร้องเกรินำในประเด็น “บริการสาธารณสุขแบบองค์รวม”

ขอเมืองมโนรมย์โมกข์
จะขอแนะนำ เป็นภาคอนนต์
จงมีความเชื่อเพื่อเมื่อแม่
เราควรร่วมสร้างปัญญา
ชกทั้งชุมชนต้องร่วมกันทุก
ไม่ต้องใช้จ่ายเงินตรา
ของดีรวมจะเข้าใจ

ด้วยสุนทรีอวต
สุนทรพจน์กล่าวงาน
ชกทั้งในแง่ปัญหา
เราควรปรึกษากล่าวงาน
จะได้มีสุขทั่วหัวหัว จะได้มีสุขทั่วหัวหัว
ให้มันเกินคำหลักล้าน
ทุกคนต้องร่วมใจเป็นฐาน...

บทพูดสวัสดีครับทุกท่านที่เมือง ไม่รู้จะร้องอะไร
.....การบริการสาธารณสุขแบบของดีรวมหมกความว่าอะไรวะ
.....ก็คงแบบของดีบางกะมัง
.....จากการเข้าร่วม ในห้องวานนี้ยังไม่ได้อธิบายชัด มาฟังสรุปผลเกี่ยวกับ
ของดีรวมกันวันนี้
.....เฮ้ยเฮ้ยเฮ้ยเฮ้ย ไม่อยู่หัว ไร่ไร เราสามคนชวนกันไปในห้องใหญ่ในวันนี้

เปิดท้ายสาระบันเหิงด้วย "คณะลีเกปา" จังหวัดกระบี่ ที่รับหน้าที่ร้องลีเกปาขึ้นมา
เข้าประเด็น "การจัดการกำลังคนด้านสาธารณสุขเพื่อชุมชน"

ออเทอ จะกล่าว เรื่องราวกลุ่มสมัชชา
กลุ่มสมัชชาเวรมีลีเกปาขึ้นอภิปราย (สร้อย)
บั้งไม้บายใจ อยู่เมืองไทยภาคใต้
เมื่อเกิดเจ็บไข้ มีเพทโคกศักดิ์ (สร้อย)
ถ้าเห็นอยู่ด้วย ทำเมกช่วยกัน
ประชาสมัทนีย์ ช่วยกันประชา (สร้อย)
ปลัดกระทรวงฯ ทำเมกเป็นห่วงเมก
ยึดไว้เป็นหลัก แม่ใจมีาหนา (สร้อย)
ออเออ กลุ่มสาวกลุ่มนี้ กลุ่มสมัชชา
โอกสหมัเวาฟังพาดคนใหญ่ (สร้อย)
ร้อนเหลือเหลือ แล้วร้อนประเทศไทย
บั้งจับใจ จับมือโคกศักดิ์ (สร้อย)
(สร้อย).....

คนแก่คนหนุ่มมาร่วมกลุ่มสมัชชา
พวกเราที่มาสมัชชาด้วยกัน
ตัวอกันแหย่ สมัชชาด้วยกัน

นับว่าเป็นช่วงการนำเสนอเนื้อหาสาระที่กินเวลายาวนานกว่าครึ่งค่อนวัน หากแต่ที่น่าประทับใจก็คือสมาชิกสมัชชาสุขภาพพร้อม 2,500 คนกลับไม่รู้สึกถึงความน่าเบื่อหน่าย แม้จะไม่มีช่วงของการหยุดพักสักนาทีก็ตาม

คนทำงานได้เตรียมปรับบรรยากาศที่ผ่อนคลายกันกลางก่อนถึงพิธีเปิดด้วยเสียงขับลำนำและเพลง "ก้าวอย่างทางเดิน" อันไพเราะ เป็นดนตรี "โฟล์คซอง" จากชมรมหมอลำมัยสบบงย ริมฝั่งสาละวินชายแดนพม่า จากจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ฝั่งคูเวินดู

หนึ่งปีผ่านไป พวกท่านคงจำได้

พวกเรามาจากความหลากหลาย

ภายใต้ความหลากหลายคือความงดงาม

มีแม่น้ำสายหนึ่ง ได้สร้างสำเนียงแห่งความสามัคคี

น้ำที่ไหลจากรากแก้ว มีบ่อมีนบนต้น จากต้นทราญตเหนือต้นทราญตแดน

ต้นทราญตแดน บนเขาที่มีบนต้น ทอดไหลหลั่งรวมกันเป็นสายน้ำน่าน

เป็นเจ้าพระยา เป็นอ่าวไทยในที่สุด

ร่องเพื่อหยาดน้ำสาจากฟ้าสู่ดิน จากดินสู่ป่าสู่เขาสำเนาพฤกษ์โพ

มีป่าไม้คำธารสายน้ำที่ถึงวัน มีผีเสื้อโบยบินระลอกพฤกษ์ป่าเขียวจากไกล

เสียงสายลมแผ่ว ผสมกับเสียงเพลง นกทวนทอกรเข้าเวียนกาย

เพื่อเง้าใจทอดลวดรดหว่างขุนเขา ความทวนทอคลื่นซัดหายไป

ยังอยู่คอยเฝ้าสวนฝัน ยังเปี่ยมพลังน้ำใจ เฝ้ารอการทวนคืนใหม่

น้ำใจฝากให้ขุนเขา นกทอใจที่เฝ้า เฝ้ารอรอท

รอรอรอ ความหวังจากเมืองถึงป่า จากฟ้าสู่ดิน

คนทุกคน รอการกลับมา แล้วจึงกลับมาเพื่อทวงสัญญา ณ ที่ดวงนี้

คนทุกคนรอการกลับมา แล้วจึงกลับมา

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติกับคนไทย

เพลงก้าวอย่าง ทางฝัน

เป็นสำเนียง ผู้คนหลากหลาย

มากน้อยความคิดความฝัน

ร่วมทุกข์ร่วมสุข ด้วยกัน

เพราะเมทีลพันธุ์ กลางดวงใจ

บันทึกไว้บนเส้นทาง

ทุกก้าวอย่าง ไม่เคยแปรค่าสูญ

ร่วมเรียนรู้ อย่างเมื่อเกิด

ร่วมแลกฝัน ปันพรวิเศษ

ถือทอสายใยไมตรีร่วมกัน

จุดประกายความฝัน

ผ่านวันวารและกาลเวลา

ด้วยภูมิปัญญา หัวทศักรุกถิ่น
เดินก้าวไปไม่โลดแล่น
เดินไปอยู่ปลายเนิน ภูเขาพเนิน อันสมบุรณ์
ถักทอสายใยไมตรีร่วมกัน
ผ่านวันวารและกาลเวลา
สานใจสานพลังคนทั้งแผ่นดิน
สานใจสานพลังคนทั้งแผ่นดิน
เพื่อคุณภาพที่สมบูรณ์

สานใจ สานพลังคนทั้งแผ่นดิน
เกาะเกี่ยวร้อยใจร่วมทางกัน
จุดประกายความฝัน
ด้วยภูมิปัญญา หัวทศักรุกถิ่น
ด้วยภูมิปัญญา จากทั่วทุกถิ่น
สานใจสานพลังคนทั้งแผ่นดิน

ป้ายคล้ายเดิมที่ที่สมัชชาสุขภาพแห่งชาติของเราใกล้ถึงเวลาปิดฉากลง ภายหลังฟังบทเพลงไพเราะเสนาะหู ก็มาถึงช่วงเวลาแห่งการสรุปผลประชุม พร้อมส่งมอบข้อเสนอต่อ “ปลัดกระทรวงสาธารณสุข” ในฐานะประธานในพิธีและตัวแทนรัฐบาล

ช่วงนี้เองที่บรรยากาศบริเวณภายนอกห้องประชุมกลับมาก็คึกคักมีชีวิตชีวาขึ้นอีกครั้ง ด้วย “บทเพลงอินทขลุ่ย” ต้อนรับประธานที่เดินทางมาถึง พร้อมกับเดินชมนิทรรศการสาธิตต่างๆ ก่อนจะผ่านด่านต้อนรับจาก “คณะกรรมการสภัดชัชชัย” ที่ริ้วกลองสนั่นส่งประธานเข้าภายในห้องประชุม

พร้อมด้วยสมัชชาสมาชิกพากันยก “พุ่มผ้าป่า” จากต้นกล้วยทั้ง 6 ต้นที่ปักธงทิวปลิวไสว และกองทุน “กือคูรี” ของพี่น้องมุสลิม เดินหน้าบสองข้างเข้าสู่ห้องประชุมใหญ่พร้อมกับวางตั้งด้านหน้าเวที

ก่อนที่ประธานในพิธีจะขึ้นรับข้อเสนอ ตัวแทนสมาชิกสมัชชาสุขภาพทั้ง 6 กลุ่มได้ขึ้นอ่านข้อสรุปของที่ประชุมสมัชชา

จากนั้นถึงเวลาประธานรับมอบข้อเสนอ พร้อมกับมอบเงินสมทบที่ได้จากกองทุนผ้าป่าแต่ละกองให้กับสมาชิกแต่ละกลุ่มกลับไปใช้ขับเคลื่อนกิจกรรมในพื้นที่ต่อไป

และก่อนที่วาระการประชุม “สมาชิกสุขภาพแห่งชาติ 2546” จะปิดฉากลงอย่างเป็นทางการ สมาชิกสมาชิกสุขภาพกว่า 2,500 ชีวิตได้ร่วมกันขับขานบทเพลง “คำสัญญา” ไนส์โตลด์โพล์คของ ทักษิณกลางบรรยากาศที่น่าประทับใจไม่รู้ลืม

วันที่ที่สมาชิกสุขภาพแห่งชาติ 2546 ปิดฉากลง ความรู้สึกของผมขณะนั้นเหมือนยกภูเขาออกจากอก มันเป็นความโล่งอกที่งานสำเร็จเสร็จลงด้วยดี ซึ่งคงเป็นความรู้สึกเดียวกับคณะทำงานหลายคนที่มีท่าทีกำลังกายกำลังใจให้กับงานในครั้งนี้

ขณะที่ผมกำลังสาละวนอยู่กับการเก็บสิ่งภาะส่วนตัว ผมได้เป็นเสียงของผู้ใหญ่
ที่ผมนับถือเรียกหา ทำให้ความเร่งรีบในการเตรียมเดินทางกลับไปร่วมงานแต่งงาน
ของเพื่อนผมที่จังหวัดนครศรีธรรมราชหยุดชะงักลงชั่วครู่

เป็นเสียงของ อาจารย์หมอบระเวศ ะสี, อาจารย์หมอไพโรจน์ นิงสานนท์, อาจารย์
หมอบรรลุ ศิริพานิช และแม่กระทิง อาจารย์คุณพ่อหมอเสม พริ้งพวงแก้ว

เป็นเสียงเรียกพร้อมกับคำพูดในท่วงทำนองและความหมายที่ละม้ายคล้ายกัน
“ทำได้ดีจริงๆ อยากรู้เห็นมานานแล้ว ไม่เห็นมีใครทำได้สักที แล้วจะมีใครช่วยทำอย่างนี้
กันต่อไปอีกหรือไม่”

ขบถขบ

ถึงวันนี้ คณะหนึ่งคณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์จากนครศรีธรรม-
ราช ได้รับการชักชวนเชิญไปเกริ่นนำในพิธีเปิดงานการประชุมใหญ่ๆ ระดับชาติหลายครั้ง
ในวันประชุมสมัชชาสุขภาพพลครั้งล่าสุดนี้ยังมีที่ประชุมนานาชาติมาขอเชิญไปช่วยโดยได้
เสนอให้กลุ่มเยาวชนเพื่อการพัฒนาเป็นหน่วยรับผิดชอบ (Organizer) เพราะพวกเรา
อยู่ไกลและไม่อยู่ในฐานะนัดรับจัดเช่นนั้น แต่ได้ลองทบทวนถึงบทเรียนและเล่นจากการ
นำภาคีพัฒนาธรรมกรมการในวงสมัชชาสุขภาพแห่งชาติที่ได้ทดลองมา 2 ปี หาก
จะมีผู้ใดคิดทำต่อไปได้ดังนี้

- **หนึ่ง** มีความเป็นไปได้และเป็นไปได้สำหรับการบูรณาการ
ซึ่งข้อนี้แทบไม่จำเป็นต้องอธิบายรายละเอียดอะไรอีกเนื่องจากรายละเอียดข้างต้น
ล้วนเป็นปัจจัยที่พยายามยืนยันประกอบอย่างเพียงพอ
- **สอง** ศักยภาพการแสดงและเล่นพื้นบ้านมีมากเพียงพอที่จะผสมผสาน
กับงานเชิงวิชาการหรือการประชุม

ซึ่งจากการเปรียบเทียบงานทั้ง 2 ปี โดยปีแรกที่มีการเตรียมการชักซ้อมอย่างจริงจังหลายครั้งโดยผู้กำกับมืออาชีพ กับปีหลังที่ไม่มีการชักซ้อมหรือกำกับอะไรมากมาย หลายการแสดงแทบไม่ได้ซ้อม ไม่ต้องเตรียมบทอะไรล่วงหน้าเลย เพียงแต่ชี้แจงชักซ้อมการอบคิดและเนื้อหารายละเอียดประกอบก็สามารถเดินเรื่องไปได้ อย่างเหมาะสม

● **สาม ใช้กระบวนการประสานเชื่อมโยงช่วยเหลือในเครือข่ายภาคคืออย่างมีการจัดการพอประมาณก็เพียงพอ**

ตั้งกรณีศึกษาของการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติปี 2546 ที่ สปร.ส.ขอให้แต่ละภาคจัดการแสดงและนิทรรศการสาธิตมานำเสนอโดยทาง สปร.ส.จัดลานสมัชชาพร้อมจัดแสดงนิทรรศการสาธิตไว้ให้จัดตั้งแสดง ในขณะที่การแสดงก็จัดเวทีลานสมัชชาสำหรับสลับกันแสดง แล้วค่อยเลือกหาการแสดงที่เหมาะสมสำหรับการขึ้นนำเสนอในเวทีสมัชชาใหญ่ โดยช่วยกันเก็บข้อมูลรายละเอียดบรรยายภาคและเนื้อหาเสนอให้ ทั้งงานมีคณะอาสาสมัครจากเครือข่ายเยาวชนเพื่อการพัฒนา 12 คน และจากเครือข่ายสร้างสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช 6 คน เป็นฝ่ายประสานอำนวยความสะดวก กำกับงานร่วมกับผู้รับผิดชอบจาก สปร.ส. 2 คน มีการประชุม 2 ครั้งในเย็นวันที่ 6 และบ่ายวันที่ 7 มีการทดลองซ้อมเท่าที่มากกันได้ไม่ครบคณะไม่ครบคนในคืนวันที่ 6 และ 7 ไม่นานมาก โดยในการประชุมวันที่ 6 เพิ่งจะประมวลได้แน่ชัดว่ามีการแสดงอะไรจากภาคใดมาได้บ้าง และจะมาถึงประมาณเวลาเท่าไร พอจะเลือกใช้ได้ในจังหวะกิจกรรมไหน ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่จะมาถึงในเช้าวันที่ 7 เสร็จแล้วอาจรีบกลับ ก็สามารถปรับให้ภาพรวมเดินไปได้ด้วยดีไม่เสียหายอะไร ส่วนการประชุมในบ่ายวันที่ 7 ก็เป็นการสรุปว่าการแสดงอะไรบ้างจะรับบทบาทขึ้นเวทีนำเสนอแสดงบนเวทีใหญ่ ใต้นี้อาอย่างไรแล้วไปลองซ้อมกันเท่าที่ทำได้ ซึ่งการแสดงทั้ง 6 ชุดนั้นได้ซ้อมจริงเพียง 3 ชุดเท่านั้น

- **สี่** ต้นทุนในการจัดการสามารถทำได้ในระบบอาสาสมัคร ไม่ต้องจ้าง ไม่ต้อง
เช่า

ในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ 2546 นี้ใช้ระบบตอบแทนเชิงอาสาสมัครแก่ผู้ร่วม
รับผิดชอบทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นนักแสดงที่แต่ละภาคจัดหามาพร้อม และหน่วย
จัดการทั้ง 2 หน่วย คือ เครือข่ายเยาวชนเพื่อการพัฒนาและเครือข่ายสร้างสุขภาพ
จังหวัดนครศรีธรรมราช มีที่จ้างเช่าเพียงเรื่องเวที แสง เสียง และสถานที่เท่านั้น

เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่... (เนื้อหาลำดับต้นๆ ของบทสัมภาษณ์) ...

ตาม... (เนื้อหาลำดับต้นๆ ของบทสัมภาษณ์) ...

มีความสำคัญ... (เนื้อหาลำดับต้นๆ ของบทสัมภาษณ์) ...

ภาคผนวก

... (เนื้อหาลำดับต้นๆ ของบทสัมภาษณ์) ...

เรียนรู้คู่ศิลปวัฒนธรรม

ผ่าน “สมัชชาสุขภาพภาคใต้”

ภายหลังจาก พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เดินทางมารับรางวัล พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ใน “สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ” เมื่อปี 2545 พร้อมกับรับปากจะนำ “ธรรมนูญสุขภาพคนไทย” ฉบับนี้เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของสภา ก็ดูเหมือนว่าหน้าที่ของสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) รวมทั้งคณะทำงานพื้นที่อย่างพวกผม น่าจะจบลงเพียงเท่านั้น

แต่กลับปรากฏว่าพวกเราหลายคนรวมทั้ง สปรส.เห็นว่า แม้ภารกิจสำคัญในการยกร่าง “ธรรมนูญสุขภาพคนไทย” จะสำเร็จเสร็จลงไปแล้ว เราก็น่าจะสานต่อกระบวนการที่เราได้สร้างขึ้นมาอย่างต่อเนื่องตลอด 3 ปีที่ผ่านมา นั่นก็คือภาคีเครือข่ายสุขภาพที่เกิดขึ้นแล้วในทุกพื้นที่

แนวทางที่พวกเราสรุปร่วมกันก็คือ น่าจะได้จัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติตามวาระประจำปีต่อไป จากนั้นจึงได้ประสานงานกับเครือข่ายสมัชชาสุขภาพต่างๆ อีกครั้ง พร้อมกับแจ้งกำหนดการจัดประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติอีกครั้ง ในเดือนสิงหาคม 2546

พร้อมกันนั้นก็ได้ประสานไปยังภูมิภาคต่างๆ ด้วยว่า หากภูมิภาคไหนสนใจจัดสมัชชาสุขภาพ “เฉพาะพื้นที่ / เฉพาะประเด็น” ก็ให้จัดในช่วงก่อนเดือนสิงหาคม เพื่อจะได้นำข้อเสนอที่น่าสนใจจากเวทีย่อยภาคต่างๆ มาประมวลเข้าสู่เวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติได้

ແຜ່ກ່ອນ

“ສັມັທຊາອຸນຸມິກາດ”

ໃນສ່ວນຂອງພາກໄດ້ ພວກເຮົາໄດ້ປະສານກັບພາກໃຫຍ່ຮ່ວມທີ່ພວກເຮົາເຊື່ອວ່າຈະມີຮ່ວມມື ຈົນຕໍ່ຕອນຜ່ານສະໄໝຂອງພວກ ທ.ບ.ສຸພາບພາກຊາດ ມາຈົນເຖິງການເຮັດການຈັດເວທີສັມັທຊາອຸພາບພາກຊາດປີທີ່ແລ້ວ ຈະເປັນເປັນບັນຫາໃນການປະສານເພື່ອໃຫ້ຈັດເວທີສັມັທຊາອຸພາບພາກຊາດ ພາກໄດ້ ຈຶ່ງເອີ້ນໄດ້ວ່າທາງສະດວກ

ຫຼັງຈາກບຽກພາກການທຳຮ່ວມເປັນກັນເຮັດຜ່ານພັນ ພວກເຮົາໄດ້ຮຽນຮູ້ວ່າຈະນຳເສດຖະກິດໃນປະເທດວ່າດ້ວຍ “ຜົນກະທົບຂອງນະໂຍບາຍສາທາລະນະຕໍ່ສຸພາບ” ເປັນຫຼັກ

ໂດຍແບ່ງອອກເປັນ 3 ສັມັທຊາອຸນຸມິກາດ ໄດ້ແກ່ ພາກໄດ້ຕອນເບນ ທີ່ຈັດເວທີສຸພາບພາກຊາດ ໃນປະເທດວ່າດ້ວຍ “ການເຮັດການທີ່ເຮັດຕໍ່ສຸພາບ”, ພາກໄດ້ມື່ງຕອນຕອກ ທີ່ຈັດເວທີສຸພາບພາກຊາດວ່າດ້ວຍປະເທດ “ການຮ່ວມທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ວິທີຊີວິດອື່ນໆ”, ແລະພາກໄດ້ຕອນສ່ວນ ທີ່ຈັດເວທີສຸພາບພາກຊາດ ໃນປະເທດ “ສຸພາບພາກຊາດ”

ຢ່າງໃດກໍດີ ເພື່ອໃຫ້ການຮ່ວມເປັນໄປໂດຍເປັນເປັນແລະມາຈາກພື້ນຖານຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາກອນແທ້ຈິງ ພວກເຮົາຈຶ່ງໄດ້ຕົກລົງກັນວ່າໃຫ້ຈັດເວທີສຸພາບພາກຊາດ ຕາມກຸ່ມອຸນຸມິກາດທັງສາມນີ້ ແຍກຍ້າຍກັນໄປຈັດເວທີສັມັທຊາອຸພາບພາກຊາດຈັດເວທີສຸພາບພາກຊາດ

ຈາກນັ້ນຈຶ່ງນຳປະເທດຂໍສຸພາບມາຮ່ວມເສດຖະກິດໃນ “ເວທີສັມັທຊາອຸນຸມິກາດ” ໃນສ່ວນເດືອນ ມິຖຸນາ 2546 ສຸດທ້າຍຈຶ່ງຄ່ອຍມາລອນເອຍປັດທ້າຍການ “ເວທີສັມັທຊາອຸພາບພາກຊາດ” ທີ່ຈັດເວທີສຸພາບພາກຊາດຮ່ວມກັນ ຮ່ວມກັນວ່າ 5-6 ກຸມພາກ ເຊິ່ງເປັນສ່ວນກ່ອນເຮັດການປະຊຸມ “ເວທີສັມັທຊາອຸພາບພາກຊາດ ປີ 2546” ປະມວນກຸ່ມເດືອນ

สู่ “สมัชชาสุขภาพเมืองคอน”

ในระหว่างการประชุมหารือสรุปเรื่องการเตรียมงาน เตรียมประเด็นในการจัด “เวทีสมัชชาสุขภาพภาคใต้” หรือที่ผมจะเรียกง่ายๆ ต่อไปนี้ว่า “สมัชชาสุขภาพเมืองคอน” อยู่ดังนี้

ผมและคณะทำงานเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งประกอบไปด้วยภาคีเครือข่ายทางสังคม ด้านสุขภาพจากภาคประชาชน อาสาสมัครองค์กรเอกชน และราชการ ที่ได้ร่วมกิจกรรมปฏิรูประบบสุขภาพมาตั้งแต่ต้น และกำลังให้การสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) ก็ได้ข้อสรุปร่วมกันในที่สุดว่า “สมัชชาสุขภาพเมืองคอน” ประจำปี 2546 ควรเป็นสมัชชาเฉพาะพื้นที่อำเภอบางขัน ว่าด้วยประเด็น “การคุ้มครองผู้บริโภค-อาหารปลอดภัย”

ด้วยเหตุผลที่ว่า ชุมชนบางขันได้พิสูจน์ให้เห็นมาแล้วว่ามีความสามารถในการจัดเวทีย่อยได้อย่างแข็งขันต่อเนื่องหลายเวที ในการจัดกิจกรรมสมัชชาสุขภาพเมื่อปี 2545 ประกอบกับมีความสมบูรณ์ในแง่ของภาคีเครือข่ายจากหลายภาคส่วน รวมทั้งกระบวนการวิชาการควบคู่ไปด้วยอย่างกลมกลืน

นอกจากนั้น ชุมชนบางขันยังมียุทธศาสตร์ปฏิบัติจริง เนื่องจากมีกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) และสถานเฝ้าหมักได้รณรงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคจนเป็นผลสำเร็จมาแล้ว

ชัดเจนจากการที่ชาวบ้านในชุมชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการซื้อหาและการประกอบอาหาร รวมถึงปลูกพืชผัก และเลี้ยงสัตว์ไว้กินเอง ขณะที่ร้านค้าในชุมชนก็เปลี่ยนมาขายสินค้าที่ปลอดภัยจากสารเคมีเช่นกัน ซึ่งการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเหล่านี้ขยายครอบคลุมพื้นที่ถึง 6 หมู่บ้านภายในเวลาไม่นาน

เหตุผลสำคัญอีกอย่างก็คือ ข้อเสนอเชิงนโยบายของสมัชชาสุขภาพบางขัน เป็นข้อเสนอที่สร้างสรรค์และนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ไม่ใช่เป็นข้อคัดค้านหรือเรียกร้องซ้ำยังสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่กำลังหันมาเน้นเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคอย่าง

จริงจัง

อีกทั้งยังถือได้ว่า ชุมชนบางชั้นเป็นต้นแบบของการนำข้อเสนอในเชิงนโยบายมาปฏิบัติจนเป็นผลสำเร็จ จนแม้แต่องค์การบริหารส่วนตำบลยังให้ความสนใจและรับไปขยายผลจนเต็มพื้นที่ตำบล รวม 13 หมู่บ้าน

ขณะที่ทางอำเภอบางชั้นเองก็กำลังพยายามหาแนวทางขยายให้ทั่วทั้งอำเภอ เช่นเดียวกับอีกหลายชุมชนและหน่วยงานที่แสดงความสนใจนำบทเรียนนี้ไปขยายผลตามด้วย

เหตุเกิดที่ “บางชั้น”

ก้าวแรกที่ผมเหยียบย่างเข้าไปภายใน “อุทยานเมื่อน้ำร้อน” ตำบลวังหิน อันเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจขึ้นชื่อของชาวบางชั้น ผมสัมผัสได้ถึงกลิ่นอายธรรมชาติที่อาวลไปด้วยโอปบริสุทธิ์ทุกอณู บรรยากาศโดยรอบตกแต่งประดับประดาไว้ได้อย่างวิจิตรมาหรา แต่ทว่าอบอุ่นและดูเป็นกันเอง

แม้ความหวงเหิมต่อการที่ผมว่า จะไม่ทำบรรยากาศลักษณะและบรรยากาศที่ถูกเนรมิตขึ้นกลางกรุง แต่ความหวงเหิมในสโลว์ไลฟ์ก็ยังคงมีมันต์เสน่ห์ในตัวเองไม่เสื่อมคลาย

จะว่าไปแล้วนี่ไม่ใช่ครั้งแรกที่ผมแวะเวียนมาเยี่ยมชมสถานที่แห่งนี้ เพราะหลังจากที่ผมและคณะทำงานจัดเวทีสนทนาสุขภาพเมืองคอนได้ข้อสรุปว่าปีนี้เราจะจัดสมัชชาเฉพาะพื้นที่ โดยเลือกอำเภอบางชั้นเป็นที่ตั้งเป้าหมาย พวกเราจึงได้พากันมาดูสถานที่และตกลงที่จะใช้อุทยานเมื่อน้ำร้อนแห่งนี้เป็นสถานที่จัดสมัชชาสุขภาพ

อย่างไรก็ดี แม้ผมจะร่วมวางแผนเตรียมการมาตั้งแต่ต้น แต่ก็ถือไม่ได้ที่จะรู้สึกชื่นชมมิได้ลายมือการเสกสรรปั้นแต่งสถานที่ของคนบางชั้น

เป็นการตกแต่งด้วยวัสดุอุปกรณ์ที่มีผสมกลมกลืนกันได้อย่างลงตัวกับบรรยากาศโดยรวม ธรรมชาติยังคงเป็นธรรมชาติอยู่เช่นเดิม แม้จะเพิ่มเติมสิ่งกันเข้าไป นั่นเพราะวัสดุที่ใช้มาจากส่วนผสมของต้นไม้ธรรมชาติล้วนๆ

เข้านี้ นอกจากอากาศจะสดชื่นแจ่มใส ผสานด้วยบรรยากาศที่ร่มรื่นโดยรอบ

ดูภายนอกแล้ว จิตใจของผมยังรู้สึกอึดอัด อึดบุญอย่างบอกไม่ถูก

จะว่าไปแล้วคงเป็นเพราะบรรยากาศของที่นี่ในวันนี้ ที่ทำให้ผมรู้สึกเหมือนว่ากำลังมาร่วม “งานบุญ” ของวัดมากกว่าจะมาจัดสัมมนาสุทธภาพเสียอีก

ผมคงไม่รู้สึกอย่างนั้น ถ้าไม่เพราะว่าสายตาของผมสะดุดเข้ากับผู้คนมากมายหลายตา ที่พากันหอบหิ้วปืนโตคนละเถาสองเถา พร้อมด้วยจานชามซ้อนล้อมครบมือเดินปะปนกันเข้ามาพร้อมๆ กับผม

สำคัญกว่านั้นตรงที่ใบหน้าของทุกคนเป็นไปด้วยรอยยิ้มพิมพ์ใจ ที่จะพบเห็นความบริสุทธิ์แบบนี้ไม่ได้บ่อยนักในเมืองกรุง

เสียงกักทายนอนเข้าฟังได้สรรพมิ่ง ไม่ได้สรรพมิ่งดังเจ็ยแจ๋อยู่ข้างหุम्म ราวกับสะท้อนออกมาจากลำโพงเซ็นเซอร์ราวซันติ จนอดไม่ได้ที่ผมต้องร่วมผสมโรงไปด้วย

ผมเดินเข้าไปภายในอุทยาน คำแรกเป็นจุดรับลงทะเบียนที่อยู่ริมถนนข้างบริเวณลานจอดรถ ดีไซน์เนอร์ออกแบบไว้ได้อย่างโก้ในรูปแบบชุมชนที่ตกแต่งด้วยทางมะพร้าว

หลังจากผมลงทะเบียนรับเอกสาร พร้อมป้ายชื่อที่เคลือบพลาสติกอย่างดีแล้ว ก็ถึงคิวผ่านด่านที่สอง-สามที่สร้างความประทับใจให้ผมไม่รู้ลืม

ใครจะคาดคิดว่า บรรยากาศการต้อนรับเหมือนหนึ่งเราเป็นแขกหลักชั้นดีของโรงแรมระดับห้าดาวจะหาได้ ณ ที่แห่งนี้

ชุมชนะพร้าวอ่อน ที่เพิ่งจะมุ่งทางมะพร้าวเสร็จหมาดๆ งานนี้จากฝีมือของเหล่าอสม. บัดนี้มีลูกมะพร้าวอ่อนทยอยวางขึ้นโต๊ะจนเกือบเต็ม

เพิ่งจะเก็บกันมาจากต้นแต่ยวนี้เองครับ สงสัยตอนที่ยังต้องขอแรงให้มาช่วยกันกันให้หมด เพราะน้ำหอมหวาน เมื่อก่อนกว่าดังดี

หนึ่งในอสม. ที่เป็นเสมือนบริการประจำชุมชนออกปากเชื้อชวนผู้คนที่ผ่านไปมาอยู่ไม่ขาด ซึ่งไม่เพียงแต่นำเสียงตอบรับด้วยความยินดี หากแต่หลายคนก็ยังส่งรอยยิ้มเป็นของแถมตามไปด้วย

พอเดินผ่านทันแถวเทียนทองที่เจ้าของบรรจงตกแต่งไว้อย่างเรียบร้อย ก็พบอีกหนึ่งชุมชนสวยราวด้วยเสน่ห์ที่ปลายจวักของเหล่าแม่บ้านและอสม. หญิงที่ช่วยกันจัดตั้งชุมชนด้วยผลไม้ตามฤดูกาลอย่างเงาะ และฝรั่ง พร้อมปลูก และจัดวางให้ได้หยิบชิมล้างปากหลังมีอาหารที่แสนอร่อย แถมพกท้ายด้วยยาแก้ หากใครเกิดอยากจะเป็นลม

หลังจากเชยชมฝีมือปลูกผลไม้ของสาวฯ ชาวบางซิ่นพอประมาณ ก็มาถึงบริเวณ
ลานกว้างใต้ตงร่มไม้ใหญ่ที่ให้ความร่มรื่น กลมกลืนกับอากาศยามเช้าที่ครึ้มฟ้าครึ้มฝน
เล็กน้อย พอลอยให้ได้ความสบายอกสบายใจ

ผมหยุดยืนสูดหายใจรับโอบริสุทธ์เฮือกใหญ่ พร้อมกับกวาดสายตาไปรอบ
บริเวณลานกว้าง ถึงตรงนี้ผมไม่แปลกใจแล้วว่าเหตุใดผู้คนที่ย่อยกันมกอย่างหนาตาถึง
ต้องหอบหิ้วถาดเป็นโตมาด้วย

เพราะทางด้านซ้ายสุดของบริเวณลานอันเป็นที่ตั้งของแคร่ไม้ขนาดใหญ่ เต็มไป
ด้วยถาดเป็นโตหลายสิบถาด เคียงข้างกันนั้นก็เป็นจานชามที่วางเรียงซ้อนกันหลายชั้น
หลายแถว พร้อมด้วยช้อนส้อมวางกองไว้ใกล้กันเป็นกองเป็นกำ

มันเป็นธรรมชาติของคนที่มีน้ำพอกุ่ม เวลาเมื่อประชุมอะไรกันที่ไหนก็มักจะยก
ปิ่นโตติดมือกันไปด้วย ไม่ต้องเป็นภาระใคร แถมได้แบ่งกับกินอะไรหลายๆ อย่าง ดีตรงที่
เราจะได้รู้ด้วยว่าบ้านไหนกินอะไรกันบ้าง

ผมถึงบางอ้อก็ตอนที่ได้รับการชี้แจงแกลงใจจากคนในพื้นที่เดียวกันนี้เอง ก่อนหน้านี้
ผมก็เคยรับรู้ธรรมเนียมปฏิบัติอย่างนี้มาแล้วเหมือนกัน แต่มักจะเป็นบรรยากาศทางบุญ
ของวัดมากกว่า

ถัดเข้ามาจากแคร่ไม้ก็เป็นโต๊ะผ้าหินอ่อน เต็มที่คงเป็นที่เตรียมไว้สำหรับนัก
ท่องเที่ยว แต่วันนี้อันกลายเป็นเสมือนโต๊ะบัญชาการของกลุ่มนักศึกษาและอาจารย์จาก
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ที่มาทำหน้าที่ฝ่ายวิชาการ คอยติดตาม สังเกตและประเมิน
ผลงานสมัชชาสุขภาพ

นอกจากนี้บริเวณผ้าหินเหล่านี้ ยังถูกใช้เป็นสถานที่สอบถามสัมภาษณ์ไปในตัว
ด้วย ที่ผมเดาอย่างนั้นก็เพราะบังเอิญเหลือบไปเห็น "อาจารย์หมอวิเชียร ชูเสมอ" กำลัง
ชักใช้ไม้เรียงผู้ใหญ่ชอบจากท้ายสำเภอย่างเป็นเรื่องเป็นราวอยู่บนผ้าหินตัวใกล้สุด

ขณะที่ "พี่ตบตำรวจสฤติย์" ที่ผมรู้จักมักคุ้นดีก็ยกคณะผู้เฒ่าผู้แก่ รุ่นปู่ย่า
ตายายจากท้ายสำเภาร่วม 20 คนแปลงกายมาในชุดควอร์มสีแดงสด เพื่อร่วมแลกเปลี่ยน
สิ่งดีดีด้วยการโชว์ออกกำลังกายในท่ารำโนราห์ที่พัฒนาท่าทางเฉพาะ ให้เพื่อนร่วมสมัชชา
สุขภาพได้ชมเป็นขวัญตา

ตรงด้านหน้าผม ก็ถูกเนรมิตให้เป็นจุดสังเกตการตรวจสอบอาหาร ซึ่งเป็นกิจกรรม

การคุ้มครองผู้บริโภคของชาวบางซัน โดยมีน้องๆ นักเรียนและครูจากชมรมคุ้มครองผู้บริโภคโรงเรียนสาธิตการประจักษ์ร่วม 20 คนเข้าไปมุ่งจุดจนสิ้นทะเลาะออกมานอกชุมนุม

ผมพยายามเบียดแทรกตัวอยู่ภายใน เพื่อจะได้ยื่นหน้าเข้าไปชมการแสดงสาธิตสักเล็กน้อย แต่ก็ป่วยการเพราะยังไม่ก็แทรกไม่ถึง

บังเอิญจังหวะนั้นผมเจอเข้ากับ "อาจารย์สุ่มจิตต์ สุระกาญจน์" ภรรยาที่อธิการบดีสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ท่านบอกว่างานนี้ถือว่าตามมาเรียนรู้ร่วมกับนักเรียนด้วยเลย

ผมเลยได้รู้ว่าที่แท้ "คุณวิชาญ หนูกัน" ที่ดูแลงานด้านสุขาภิบาลอาหาร กับ "คุณสุรพล ทวีทรัพย์แก้ว" ฝ่ายงานสุขภาพภาคประชาชนของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เป็นคนประสานงานให้มันเอง เพราะทางชมรมก็กำลังมีแนวคิดขยายความรู้สู่โรงเรียนและชุมชนอยู่เหมือนกัน

จุดเด่นสะดุดตาอีกอย่าง ก็คือสีส้มบรรเจิดตาของป้ายนิทรรศการที่แขวนไว้รายล้อมริมทางเดินตลอดแนวต้นไม้ใหญ่ๆน้อย บรรยายเรื่องราวที่น่าสนใจไว้หลายหลาก หัวข้อให้ได้เลือกหา เลือกอ่านกันได้ตามชอบใจ

ไม่ว่าจะเป็น "ทำไมต้องปฏิรูประบบสุขภาพ", "เราจะได้อะไรจากการปฏิรูป", "จะปฏิรูปไปในทิศทางใด", "สุขภาพเหนือสิ่งอื่นใดฯ" ฯลฯ

ที่เก๋ไก๋ไม่เบาก็ตรงไอเดียในการนำป้ายนิทรรศการแขวนตามราวเชือกฟางที่อมล้อมอยู่ด้านหลัง หนึ่งในนั้นคือป้ายแนะนำ "งานวิทยุชุมชนเพื่อสร้างสุขภาพ" ขยับไปไม่ห่างนักก็เป็นสถานสมัชชาสุขภาพบริเวณกว้างที่จัดตกแต่งไว้อย่างเรียบง่าย ดูเหมือนไม่น่าจะใช่เวทีประชุมสมัชชาสุขภาพ

แต่ด้วยแถวของเก้าอี้ที่ตั้งเรียงกันในแนวโค้งร่วม 200 ตัว กับอุปกรณ์ประกอบฉากที่มีเพียงโรงไม้ไม้โกลนๆ จึงด้วยแผ่นผ้าผืนใหญ่ประดับไว้ด้วยข้อความ "เวทีสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช" ผมถึงได้มั่นใจว่านี่แหละเวทีสมัชชาของจริง

ผมเหลือบไปเห็น "คุณสุธัญญ์ รัชชาพล" จากงานสุขภาพภาคประชาชนและรายการวิทยุหลายรายการมานั่งรออยู่หน้าเวทีก่อนใคร คงใกล้ได้เวลาสมัชชาสุขภาพเสียทีแล้ว

ช่วงเวลาไม่นาน นับจากเวทีที่ผมเดินผ่านเข้ามาภายในบริเวณอุทยานบ่อน้ำร้อน

บัดนี้ทั่วบริเวณตลาดล้าไปด้วยผู้คนที่ยักสุขภาพหลากหลายสาขาอาชีพ ทุกเพศทุกวัย ขณะที่บรรยากาศช่างเป็นใจชะเหลือเกิน เพราะนอกจากไม้ร้อนจนเกินไปแล้ว ยังร่วมชื่นชมกับแมงฝนกำลังตั้งเค้าอีกต่างหาก

ไม่นานพวกเราชาวสมัชชาเครือข่าย ที่ส่วนใหญ่เป็นชาวบางชั้นจากหลายหมู่บ้าน ทั้งผู้นำชุมชน อสม. อบต. ก็มาพร้อมกันที่สถานสมัชชา เพื่อร่วมสมทบกับพี่น้องจากท้ายลำภา นื่องๆ นักเรียนและครูจากลานสกา และสมาชิกชมรมอสม.จังหวัดที่ "พี่เกษร บำรุง" ประธานชมรมฯ เป็นคนนำคณะมาด้วยตัวเอง

ถึงตอนนี้เป็นบริเวณหน้าเวทีดูแคบไปนิดใจ เพราะเมื่อพวกเราชาวสมัชชาสุขภาพ มาพร้อมหน้าพร้อมตากันครบหมดก็ปาเข้าไปร่วม 200 คน เมื่อทุกคนพร้อม ก็ได้เวลาเริ่มสมัชชาสุขภาพกันซะที

พิธีการเป็นไปอย่างเรียบง่าย ไม่มีพิธีรีตองอะไรมาก หลังจากประธานสภาอบต. วังหิน และปลัดอบต. วังหินออกมากล่าวต้อนรับอย่างอบอุ่นและเป็นกันเองแล้ว

ก็มาถึงคิวออกฤกษ์ของคณะ "หนึ่งตะลุงคน" ที่เป็นอาสาสมัครจากอสม. ออกมาวาดลวดลาย ลีลาท่าทางได้อย่างน่าดูชม คิวนี้ต้องยกความคิดความชอบให้ "หมอเทพ" หัวหน้านามยีสี่แยกสวนป่าที่ดูทิศเวลาสักซ้อมอย่างไม่เห็นแก่เหนื่อยน้อย

จากนั้นเข้าสู่บรรยากาศการประชุมที่เต็มไปด้วยเนื้อหาสาระที่ได้ตระเตรียมกันไว้ ถึง 7 กลุ่ม 7 ประเด็น เริ่มด้วย "พี่เลศ ญูชรินทร์" นำพาทิมงานคุ้มครองผู้บริโภค นามยีสี่แยกสวนป่าออกมากล่าวเรื่องที่ได้ทำร่วมกันกลางวงสมัชชา

ตามข้อด้วยวงเสวนาที่นายอำเภอบางชั้น สาธารณสุขอำเภอ ร่วมกับอีกหลายคน ในการตั้งและเปิดประเด็นให้ช่วยกันค้นหาคำตอบจากหัวข้อ "ทำปรีดีกับพิษภัยในอาหาร"

ที่เก๋ไปอย่างบอกใคร อยู่ตรงที่เทคนิคการระดมสมองที่ช่วยให้บรรยากาศสนุกสนานครื้นเครงขึ้นมาอีกนิดด้วยการให้แบ่งกลุ่มย่อยแยกตามวันเกิด งานนี้แต่ละกลุ่มเลยแข่งกันหาคำตอบเป็นที่สนุกสนานตลอดช่วงระหว่างและหลังมีอาหารกลางวันแสนอร่อย ถูกปากถูกใจ

เพราะนอกจากจะได้ลิ้มรสอาหารหลากหลายรสชาติแล้ว ยังมีแกงส้มหม้อใหญ่ ที่เจ้าภาพทำเลี้ยงจนอิ่มหน้าสำราญกันไปถ้วนหน้า

สารบันเทิงดินแดนที่ออกไปไม่หยุด แม้จะเลยช่วงมือเที่ยงไปแล้ว แต่ชาวสมัชชา
ยังไม่มึนที่ท่าจะออกอาการ “หนังท้องตึง หนังคางหย่อน” กันสักกาย

ขณะเดียวกัน ยังไม่ทันที่ชาวสมัชชาสุขภาพจะได้รับสาระจากวงเสวนาครบทุกรส
ทุกกลุ่ม ฝนที่ตั่งค้างมาแต่เช้าก็ตกลงมาอย่างไม่ลืมหูลืมตา ทำเอาพวกเราต้องขยับขยาย
ย้ายที่เข้าร่วมกันจ้ำละหวั่น จนที่สุดได้มารวมกันที่ศาลาล้างใหญ่ ที่อบต.ให้การสนับสนุน

ใกล้ช่วงปิดท้ายรายการเช้ามาทุกที ก็ได้เวลาสรุปผลภาพรวมแนวทางที่ได้จาก
เวทีสมัชชา ทั้งประธานสภา อบต.วังหิน และสาธารณสุขอำเภอลำปาง ก้อออกตัวพร้อมนำ
แนวทางไปปฏิบัติในระดับของตัวเองกันทั้งนั้นตำบลท้องถิ่น ขณะที่ฝ่ายงานสุขภาพภาค
ประชาชนก็ได้แนวไปเดินหน้าต่อไปในระดับจังหวัด

นอกจากระดับนโยบายจะรับไปปฏิบัติแล้ว ชาวสมัชชาสุขภาพผู้เข้าร่วมเสวนา
ทุกคนต่างก็ได้แนวคิดและทิศทางไปปรับใช้กับวิถีชีวิตของตัวเองและครอบครัวรวมถึง
ชุมชนท้องถิ่นที่อยู่อาศัย

เฉพาะ “ผู้ใหญ่จ๋วนเฮบ” ที่ท้ายสำเนาที่นั้นบอกว่าจะเอาไปเข้า อบต.และศูนย์การเรียนรู้
ชุมชน ตลอดจนโรงเรียนที่ทำงานเป็นประธานกรรมการอยู่ด้วย ส่วนน้องๆ นักเรียนจาก
สถานศึกษาที่รับว่าได้แนวไปขยายออกนอกโรงเรียนบ้างแล้วเหมือนกัน

พอสมควรแก่เวลา ก็ถึงคิวโชว์การแสดงศิลปะการออกกำลังกายในแบบโบราณของ
ปู่ย่าตายายจากท้ายสำเนาที่ดูสุดส่าห์มารอแสดงกันตั้งแต่เช้า เรียกได้ว่าลีลาท่าทางเป็น
เอกลักษณ์เฉพาะตัวสมคำโฆษณามาจริงๆ แถมนักแสดงยังยิ้มแย้มแจ่มใส ชวนให้
บรรยากาศยามบ่ายคล้อยเย็นใจอย่างอกไคร

ก่อนจะเข้าสู่ช่วงสุดท้ายของรายการจริงๆ “พี่เกษร” จึงถือโอกาสเล่าเรื่องกิจกรรม
เสริมสร้างทีมงานสุขภาพระดับชุมชนที่กำลังทำอยู่ให้ฟัง ซึ่งหลายคนให้ความสนอกสนใจ
ใคร่รู้กันดี

ปิดท้ายรายการ “สมัชชาสุขภาพบางซิ่น” ด้วยคิวของฝ่ายวิชาการสมัชชาสุขภาพ
จังหวัดที่ติดตามเผ้าสังเกตการณ์เก็บประเด็นตลอดวัน มาทำหน้าที่สรุปประเด็นเพื่อใช้
เป็นบทสรุปของสมัชชาปีนี้ ทั้งยังมีการประเมินผลเบื้องต้นของฝ่ายประเมินผลกลาง
ที่ สปปร. จัดมาเป็นอันเสร็จพิธี

ก่อนอำลาจากกันในวันนี้ ได้มีการอำมบทสรุปย่อเป็นคำประกาศว่า.....

“เราจะ ไม่ยอมจำนนต่อระบบการผลิตและการค้าที่ทำลายสุขภาพของเราและ
ลูกหลานในอนาคต เราจะเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงจากตัวเราเองสู่ครอบครัวและชุมชน เพื่อ
การร่วมกันหาหนทางสร้างการบริโภคที่สะอาดและปลอดภัย ด้วยการรวมกลุ่ม สร้างการ
ตื่นรู้ เรียนรู้ การหลีกเลี่ยงและป้องกัน รู้จักเลือกซื้อ เลือกขาย การร่วมกันผลิตเพื่อ
บริโภคเองและแบ่งปันฉันท์มิตร ด้วยการรวมกลุ่มรวมพลังผู้บริโภคเข้าดำเนินการอย่าง
จริงจังต่อเนื่อง แสวงหาแนวร่วมทุกระดับ ทั้งราชการ องค์กรส่วนท้องถิ่น เอกชน
ประสานสร้างเครือข่าย สร้างกฎและข้อตกลงร่วมกัน เพื่อการหันเหทุกข์ร่วมกันของเรา
ทุกคน”

ส่งท้าย “สมาชิกรัฐสภาสุขภาพเมืองคอน”

“คนบางชั้นปลอดอาหารเป็นภัย - คนไทยไร้สารพิษ”

บทสรุปส่งท้าย “สมาชิกรัฐสภาเฉพาะพื้นที่อำเภอบางขัน” ประจำปี 2546 นับว่า
ปิดฉากลงได้อย่างสวยสดงดงาม ตามความคาดหมายของคณะผู้จัด รวมทั้งผู้เข้าร่วม
สมาชิกรัฐสภาทุกคน

เพราะไม่เพียงผู้เข้าร่วมจะได้สัมผัสประทับใจในบรรยากาศการประชุม ที่เสมือน
หนึ่งมาร่วมงานบุญ งานพบปะสังสรรค์แล้ว ยังได้แนวคิดและทิศทางที่จะนำไปปรับใช้
ในชีวิตประจำวันทั้งของตัวเองและครอบครัว แถมยังได้เมื่อแม่ไปถึงชุมชนที่อยู่อาศัย
และท้องถิ่นอื่นๆ อีกหลายแห่งด้วย

โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน และอำเภอบางขัน ถึงกับรับเป็น
ประเด็นสำคัญของพื้นที่ทันที ขณะเดียวกันก็นำประเด็นเหล่านี้เสนอในที่ประชุมสมาชิกรัฐ
สภาอนุภูมิภาค (ภาคใต้ตอนบน) และสมาชิกรัฐสภาภาคใต้ตามที่เกิดขึ้นไว้แต่แรก

ข้อเสนอระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน

- ความปลอดภัยในอาหารการกินของทุกคน เริ่มต้นที่ระดับบุคคล จากนั้นจึงขยายไปสู่ครอบครัว ชุมชน โรงเรียน ร้านค้า คนขายของ การที่จะหลีกเลี่ยงและป้องกันนั้น เราต้องให้ความสนใจในอาหารการกินอย่างจริงจังต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการเลือกสรร การทำความสะอาด และการปรุงอาหาร
- การเสริมสร้างความรู้ที่เหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็น ไม่ว่าจะเป็นการอบรม สาขิต ชี้นะ ธรรมรงค์ ตรวจวิเคราะห์ให้เห็นจริงกับอาหารการกินของครัวเรือน ร้านค้า เป็นสิ่งที่ต้องทำในทุกระดับ โดยเฉพาะในชุมชนและโดยชุมชนเอง
- หนทางที่ทำได้ทันทีคือการหันมาสู่การผลิตอาหารกินเอง ปลูกเอง เลี้ยงเอง ปรุงเอง หรือจัดระบบแบ่งปัน จำหน่ายแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน
- การรวมพลังผู้บริโภคด้วยการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครที่ดำเนินการแบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องจริงจัง ผ่านเวทีและกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญ
- การเชื่อมโยงกับร้านค้า แหล่งผลิตและจำหน่าย เป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จขั้นต้น
- การร่วมสร้างข้อตกลงร่วมกันของสังคมในการละเว้น ลด เลิกการใช้และจำหน่ายสารเคมี สิ่งเจือปนเป็นพิษในอาหาร ในชุมชน และท้องถิ่นเป็นเครื่องมือที่สำคัญ

ข้อเสนอระดับท้องถิ่น

- สนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มอาสาสมัคร พลังผู้บริโภคอย่างเหมาะสมเพียงพอ โดยเฉพาะการรวมกลุ่มอาสาสมัคร พลังทางสังคม การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การตรวจวิเคราะห์ให้ชุมชนชาวบ้านได้เห็นจริงด้วยตนเอง การผลิต แลกเปลี่ยน แบ่งปัน และจำหน่าย
- มีแผนนโยบาย ข้อบัญญัติ มาตรการทางกฎหมายและบังคับใช้อย่างจริงจังในท้องถิ่นเกี่ยวกับอาหาร, สารพิษในอาหารและการเกษตร ตลอดจนการจำหน่ายจ่ายแจก
- มีการประสานกับหน่วยงาน กลไกต่างๆ ทั้งในท้องถิ่นและนอกท้องถิ่น ทั้งใน

แนวระนาบและแนวตั้ง

แนวระนาบ คือ การเขียนข้อความในแนวเดียวกัน

แนวตั้ง คือ การเขียนข้อความในแนวตั้ง

ข้อเสนอระดับอำเภอ จังหวัด

- กระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริมระดับชุมชนและท้องถิ่นอย่างสอดคล้องกัน เช่น
 - การให้มีหน่วยตรวจวิเคราะห์อาหารในหน่วยจังหวัด อำเภอ ในลักษณะเคลื่อนที่
 - หมุนเวียนไปยังชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ
- กำกับ ตรวจสอบมาตรการทางกฎหมายให้เป็นจริง

ข้อเสนอระดับชาติ

- กระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริมทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ และชุมชนท้องถิ่นให้สอดคล้องกัน
- กำกับ ตรวจสอบมาตรการทางกฎหมายให้เป็นจริง
- ปรับทิศทางและนโยบายการผลิตทางการเกษตรและอาหารให้ปลอดภัย ไร้สารพิษและอันตรายแอบแฝง โดยเฉพาะสารเคมีเป็นพิษในการเกษตร สารปรุงแต่งในอาหารต่างๆ ให้จริงจังต่อเนื่อง และครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ ตั้งแต่ต้นทางคือการนำเข้า การผลิต และการจัดจำหน่าย

***หมายเหตุสมัชชาสุขภาพ

“(ร่าง) พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ” ที่คนไทยนับล้านคนมีส่วนร่วมกัน ยกย่องตั้งแต่ปี 2544 หรือยกย่องให้เป็น “ธรรมนูญสุขภาพของคนไทย” ซึ่งขณะนี้งากำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐบาล ก่อนนำเสนอเข้าสู่กระบวนการของรัฐสภา

ได้มีบทบัญญัติในหมวดที่ 5 ว่าด้วยสมัชชาสุขภาพไว้สองส่วน คือ “สมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่ / เฉพาะประเด็น” และ “สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ” โดยมีสาระสำคัญดังนี้

- มาตรา 59 ประชาชนสามารถรวมตัวกันเพื่อจัดสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่ หรือสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น หรือเสนอให้จัดสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่ หรือสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นก็ได้ โดยคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คสช.) และสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติต้องให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม

- ความคิดเห็นหรือข้อเสนอจากสมัชชาสุขภาพตามวรรคหนึ่ง หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอื่นๆ ของรัฐในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง คสช. คณะกรรมการบริหาร สำนักงานและคณะอนุกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ต้องนำไปพิจารณาประกอบการทำงานตามอำนาจหน้าที่ และประกอบการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติด้วย

- มาตรา 60-63 มีสาระสำคัญโดยสรุปว่า ให้มีการจัดเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ประกอบด้วยภาคประชาชนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ มีคณะอนุกรรมการจัดเป็นคราวๆ ไป ประกอบด้วยอนุกรรมการจากภาควิสาหกิจและการเมือง ภาควิชาการและวิชาชีพ และภาคประชาชนในสัดส่วนหนึ่งต่อหนึ่งต่อสาม แล้วนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอ เสนอต่อ คสช.พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และเสนอต่อรัฐบาล หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอื่นๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ด้วย

สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.)

ชั้น 2 อาคารด้านทิศเหนือสวนสุขภาพ (ต. สาธารณสุข 6) ภายในบริเวณกระทรวงสาธารณสุข

ต. ทิวานนท์ อ. เมือง จ. นครบุรี 11000 โทรศัพท์ 0-2690-2304 โทรสาร 0-2690-2311

หรือตู้ ปณ. 9 ปณ. ฝ. ทลาดศรีบุญ นครบุรี 11002

E-mail address : hsto.or.th Homepage : www.hsto.or.th